

Θέματα Αναπηρίας

8

Η Θέση του Αναπηρικού Κινήματος για την Κάρτα Αναπηρίας και τη Διεθνή Ταξινόμηση της Λειτουργικότητας, της Υγείας και της Αναπηρίας

14

Χρόνιοι Πάσχοντες:
από Ασθενείς σε Πολίτες με δικαιώματα

30

Δύναμη και Ενότητα του Ευρωπαϊκού Αναπηρικού Κινήματος: Ναι, αλλά όχι χωρίς τα Βαλκάνια

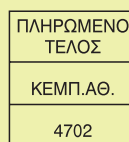
Αφιέρωμα

6ο Τακτικό
Εκλογοαπολογιστικό
Συνέδριο ΕΣΑΕΑ
Αθήνα
9-12 Φεβρουαρίου 2006

τεύχος 03

2005 2006
2006 2006
2006 2006
2006 2006
Νοέμβριος
Δεκέμβριος
Ιανουάριος

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ: 2021 ΚΕΜΠ.ΑΘ.
ΚΩΔΙΚΟΣ: 3411

ΑΘΗΝΑ
2005-2006
τεύχος 03
Νοέμβριος
Δεκέμβριος
Ιανουάριος

Editorial: Μια νέα χρονιά...	.03
Ανάλυση: Η Κάρτα Αναπηρίας και η Διεθνής Ταξινόμηση της Λειτουργικότητας, της Αναπηρίας και της Υγείας	.04
Θέσεις: Η Θέση του Αναπηρικού Κινήματος για την Κάρτα Αναπηρίας & την Διεθνή Ταξινόμηση της Λειτουργικότητας, της Υγείας και της Αναπηρίας Το Νέο Σύστημα Ταξινόμησης και Αξιολόγησης της Αναπηρίας	.08 .10
Το βήμα στο αναπηρικό κίνημα: Χρόνιοι Πάσχοντες: από ασθενείς σε πολίτες με δικαιώματα	.14
Αφιέρωμα: 6ο Τακτικό Εκλογοαπολογιστικό Συνέδριο ΕΣΑΕΑ	.18
	
Παρουσίαση: Προωθώντας τη νέα προσέγγιση της αναπηρίας στον τομέα της απασχόλησης	.25
Ευρωπαϊκά Θέματα: Η θέσπιση του κριτηρίου της προσβασιμότητας και της μη διακριτικής μεταχείρισης στους Κανονισμούς των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2007 - 2013: Απαίτηση 50 εκατομμυρίων Ευρωπαίων πολιτών με αναπηρία	.28
Διεθνή Θέματα: Δύναμη και ενότητα του ευρωπαϊκού αναπηρικού κινήματος: ναι, αλλά όχι χωρίς τα Βαλκάνια	.30
Συνεργασίες: Συνεργασία των εθνικών αναπηρικών κινήματων Ελλάδας - Κύπρου	.32
Η ΕΣΑΕΑ παρεμβαίνει, προτείνει, διεκδικεί...	.33
Εκδόσεις: The legal and social position of persons with disability in the new legal order of the Republic of Cyprus as a member state of the European Union. Equal treatment - Social policy	.38

Ιδιοκτησία:
Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία - ΕΣΑΕΑ

Εκδότης:
Βαρδακαστάνης Γιάννης
Πρόεδρος ΕΣΑΕΑ

Διευθύντρια: Χατζηπέτρου Ανθή

Αρχισυντάκτρια: Γιαννακά Σοφία

Σελιδοποίηση - Διαχωρισμοί - Φίλμς:
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ (210 6006430-1)

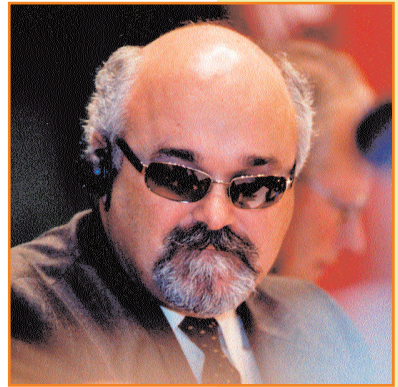
Εκτύπωση: ΔΕΣΜΟΣ (210 6644156)

Γραφεία ΕΣΑΕΑ:
Μυλλέρου 1, 104 36 Αθήνα
Τηλ. 210 - 5238961
Fax: 210 - 5238967
E-mail: esaea@otenet.gr
<http://www.esaea.gr>

Εκδίδεται σε 7.500 αντίτυπα και διανέμεται δωρεάν.

Σε περίπτωση αναδημοσίευσης παρακαλούμε να αναφέρετε ως πηγή το "Θέματα Αναπηρίας".

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν υποχρεωτικά τις απόψεις της ΕΣΑΕΑ.

Μια νέα χρονιά...

Tις καλύτερες ευχές μου απευθύνω σε όλους εσάς για τη νέα χρονιά που μόλις ξεκίνησε. Το πέρασμα από τον ένα χρόνο στον άλλο, αν και νοπτό, δίνει τη δυνατότητα απολογισμού και προγραμματισμού σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο.

Για το αναπηρικό κίνημα το 2006 είναι η χρονιά του δού Εκλογοαπολογιστικού Συνεδρίου όπου πάνω από 1.500 Σύεδροι από όλη τη χώρα θα αξιολογήσουν τον απολογισμό δράσης της ΕΣΑΕΑ από το 2003 έως και το 2005, θα εγκρίνουν το νέο πρόγραμμα δράσης της για τη νέα περίοδο 2006 - 2009 και θα εκλέξουν το νέο Διοικητικό της Συμβούλιο.

Στο αφιέρωμα αυτού του τεύχους παρουσιάζεται ο απολογισμός της τριετούς δράσης της ΕΣΑΕΑ, η οποία αξιοποιώντας τα σημαντικά γεγονότα που η χώρα είχε την ευκαιρία να φιλοξενήσει όπως η Ελληνική Προεδρία το πρώτο εξάμηνο του 2003, η Εναρκτήρια Τελετή του Ευρωπαϊκού Έτους Ατόμων με Αναπηρία 2003 και οι Παραολυμπιακοί Αγώνες στην Αθήνα το 2004, κατάφερε να δώσει νέα ώθηση στα θέματα που απασχολούν τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους.

Στο παρόν τεύχος παρουσιάζεται επίσης το εγχείρημα της ελληνικής Πολιτείας για την έκδοση Κάρτας Αναπηρίας βάσει της Διεθνούς Ταξινόμησης της Λειτουργικότητας, της Αναπηρίας και της Υγείας (ICF) καθώς και η θέση του αναπηρικού κινήματος πάνω σε αυτό το θέμα, το οποίο θα απασχολήσει τα αρμόδια Υπουργεία και τις οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους τα επόμενα χρόνια.

Εκτός αυτού, το 2006 είναι μια χρονιά όπου ως αναπηρικό κίνημα θα κληθούμε να προωθήσουμε θέματα όπως η ολοκλήρωση της Περιφερειακής μας συγκρότησης, η εφαρμογή του Ν.3304/05 που ενσωματώνει την Οδηγία 78/2000 για την ίση μεταχείριση στον τομέα της απασχόλησης αλλά και η υλοποίηση της δέσμευσης του Πρωθυπουργού της χώρας ότι μέσα στο 2006 θα είναι έτοιμος ο εκτελεστικός νόμος του άρθρου 21 παρ. 6 του Συντάγματος για τα άτομα με αναπηρία.

Γιάννης Βαρδακασιάνης
Πρόεδρος ΕΣΑΕΑ

editorial

Η Κάρτα Αναπηρίας και η Διεθνής Ταξινόμηση της Λειτουργικότητας, της Αναπηρίας και της Υγείας

του Βενετσάνου Μαυρέα,
Καθηγητή Ψυχιατρικής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Η απόφαση της πολιτείας για την καθιέρωση της Κάρτας Αναπηρίας, συνέπεσε, αλλά ήταν και απόρροια κάποιων γεγονότων και εξελίξεων, τόσο στον ελληνικό, όσο και στο διεθνή χώρο των παρακάτω:

1. Της απαξίωσης των διαδικασιών αξιολόγησης της αναπηρίας στον ελληνικό χώρο και των αλληπάλληλων καταγγελιών για "ανάπηρους μαϊμούδες", μέσω αδιαφανών διαδικασιών που αφορούσαν τόσο στη διαδικασία αξιολόγησης της αναπηρίας, όσο και στην ιατρική τεκμηρίωση των προβλημάτων υγείας για τα οποία δίνονταν οικονομικά βοηθήματα (συντάξεις, επιδόματα, άλλα βοηθήματα) στα άτομα με αναπηρία. Αυτό πρέπει να συνεκτιμηθεί και με τη δεινή οικονομική θέση πολλών ασφαλιστικών οργανισμών και το όλο και αυξανόμενο κόστος στο χώρο της υγείας και κοινωνικής ασφάλισης.
2. Της όλο και μεγαλύτερης συνειδητοποίησης και στο ελληνικό χώρο, τόσο στο χώρο των οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία, όσο και στον ευρύτερο κοινωνικό χώρο, πως η βοήθεια στην αναπηρία δεν πρέπει να εξαντλείται στην επιδοματική πολιτική, αλλά αφορά βασικά στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική συμμετοχή σε όλους τους τομείς της ζωής και στην παροχή ίσων ευκαιριών στην εργασία, στην εκπαίδευση, στη μετακίνηση, χωρίς διακρίσεις και περιορισμούς. Αυτό συμβαδίζει και με τη γνώση που προοδευτικά περνάει και στην κοινή συνείδηση, πως τα σημαντικότερα εμπόδια στην αποκατάσταση των ατόμων με αναπηρία οφείλονται, εκτός από την έλλειψη εξειδικευμένων υπηρεσιών, και στο εχθρικό για τους ανάπηρους φυσικό, ανθρωπογενές και κοινωνικό περιβάλλον.
3. Της διαπιστούμενης, όλο και περισσότερο, έλλειψης εξειδικευμένων υπηρεσιών στην Ελλάδα για τη φροντίδα και αποκατάσταση των ατόμων με αναπηρία. Ο χώρος της υγείας περιορίζεται βασικά στο δίπτυχο διάγνωση - θεραπεία, ενώ η συνεχής φροντίδα των συνεπειών των νόσων, ιδίως των χρόνιων υστερεί σημαντικά.
4. Της ανάπτυξης και στην Ελλάδα την τελευταία 15ετία, του αναπηρικού κινήματος με διεκδικητικούς στόχους και αυξανόμενη αγωνιστικότητα.
5. Της συνειδητοποίησης πως η έλλειψη έγκυρων και τεκμηριωμένων στοιχείων για την αναπηρία στην Ελλάδα, υπονομεύει μελλοντικά τις μέχρι σήμερα κατακτήσεις των ατόμων με αναπηρία, αλλά και την ίδια την έννοια του κοινωνικού κράτους, εφ' όσον οι παροχές και η φροντίδα για τα άτομα με αναπηρία δεν μπορούν να προγραμματισθούν σύμφωνα με τις ανάγκες.
6. Των σημαντικών προόδων της πληροφορικής και των εφαρμογών τους στην υγεία.
7. Των σημαντικών τεχνικών προόδων στα υποστηρικτικά βοηθήματα και τεχνολογίες για άτομα με αναπηρίες και στη βελτίωση των τεχνικών αποκατάστασης.

8. Της καθιέρωσης το Μάιο 2001 στη Γενική Συνέλευση (General Assembly) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας της Διεθνούς Ταξινόμησης της Λειτουργικότητας, της Αναπηρίας και της Υγείας (International Classification of Functioning, Disability and Health) γνωστής σήμερα με το ακρωνύμιο ICF. Η ταξινόμηση αυτή, της οποίας η υιοθέτηση αποτελεί υποχρέωση των μελών κρατών του ΠΟΥ, παρέχει το αναγκαίο επιστημονικό πλαίσιο για την τεκμηρίωση της αναπηρίας, αποτελώντας την απαραίτητη "κοινή γλώσσα" επικοινωνίας μεταξύ των επαγγελματιών υγείας που ασχολούνται με την αναπηρία. Επιπλέον, έχει την ευρύτερη δυνατότητα συναίνεση, εφ' όσον στη δημιουργία της συμμετείχαν όχι μόνο επιστήμονες ασχολούμενοι με την αναπηρία, αλλά και εκπρόσωποι των διεθνών οργανώσεων των αναπήρων ατόμων, όπως οι Disabled Peoples International και European Disability Forum.

Όλες οι παραπάνω παράμετροι, συνετέλεσαν ώστε να υπάρξει και στη χώρα μας, για πρώτη ίσως φορά, η σύγκλιση των φορέων των α-

τόμων με αναπηρία, της επιστημονικής κοινότητας και της πολιτικής ηγεσίας, στην ανάγκη μεταβολής του μέχρι σήμερα συστήματος αξιολόγησης της αναπηρίας. Συγκεκριμένα, η σύγκλιση εστιάζεται στα παρακάτω σημεία:

1. Στην ανάγκη μεταβολής του ισχύοντος Κανονισμού Εκτίμησης Βαθμού Αναπηρίας (ΚΕΒΑ). Βασικό μειονέκτημα του ΚΕΒΑ αποτελεί η με αυθαίρετο τρόπο απόδοση ποσοστών αναπηρίας σύμφωνα με τη διάγνωση της νόσου και όχι σύμφωνα με τα επακόλουθα που αυτή προκαλεί στο συγκεκριμένο άτομο σε σχέση με τις περιβαλλοντικές συνθήκες στις οποίες βρίσκεται και διαβιώνει το άτομο. Επιπλέον, η χρήση του ΚΕΒΑ και η απόδοση ποσοστού σε κάθε άτομο με χρόνια προβλήματα υγείας, δεν προσδιορίζει το προφίλ που περιγράφει τις ιδιαιτερότητες της αναπηρίας κάθε ατόμου και κατά συνέπεια δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για άλλους σκοπούς (βοηθήματα, αποκατάσταση, στατιστική της αναπηρίας). Τέλος, ο ΚΕΒΑ, λόγω της αυθαίρετης φύσης του, σε συνδυασμό με την έλλειψη τεκμηρίωσης της ιατρικής διάγνωσης και

κλινικής εκτίμησης, έχει δώσει λαβή για καταγγελίες για παραγωγή "εικονικών αναπήρων".

2. Στον προσδιορισμό των αναγκών για βοηθήματα για την αναπηρία, ανεξάρτητα από το είδος τους (οικονομικά, αποκατάσταση, τεχνικά υποστηρικτικά βοηθήματα, ρύθμιση του περιβάλλοντος, υποστήριξη στην εκπαίδευση και στην εργασία, κλπ.). Ο προσδιορισμός αυτός πρέπει να υποστηρίζεται και να αναφέρεται σε ένα σύστημα αξιολόγησης και εκτίμησης της αναπηρίας επιστημονικά έγκυρο και αξιόπιστο.
3. Στον προσδιορισμό δεικτών για την εκτίμηση της αναπηρίας σε επίπεδο πληθυσμού, προκειμένου να προσδιοριστούν οι ανάγκες για υπηρεσίες για τα άτομα με αναπηρίες σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Σήμερα δεν είναι γνωστά επιδημιολογικά στοιχεία για την έκταση και το είδος της αναπηρίας στη χώρα.
4. Στον προσδιορισμό δεικτών για την αξιολόγηση των υπηρεσιών και αποκαταστασιακών παρεμβάσεων για τα άτομα με αναπηρία.
5. Στην ανάγκη χρήσης και εφαρμογής των νέων τεχνολογιών της πληροφορικής στην καταγραφή

των στοιχείων των αναπήρων ατόμων, προκειμένου να υλοποιηθούν σύγχρονες δράσεις προς όφελος των ατόμων με αναπηρία και της κοινωνίας γενικότερα.

6. Στην ανάγκη αναμόρφωσης του νομικού καθεστώτος που διέπει τα άτομα με αναπηρία, με βάση ένα νέο σύστημα προσδιορισμού της αναπηρίας που θα χρησιμεύσει ως "κοινή γλώσσα" που θα συνδέει τα νομικά κείμενα για την αναπηρία με το σύστημα εκτίμησης και παρέμβασης των ατόμων με αναπηρία.

Με βάση όλα τα παραπάνω, το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ανέθεσε στο Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης (ΙΚΠΑ) την εκπόνηση ενός νέου συστήματος εκτίμησης και αξιολόγησης της αναπηρίας, με αξιολόγηση των νεότερων τεχνολογιών (Κάρτα Αναπηρίας). Το σύστημα αυτό περιλαμβάνει:

1. Την υιοθέτηση της Διεθνούς Ταξινόμησης της Λειτουργικότητας, της Αναπηρίας και της Υγείας (ICF) μετά από δόκιμη μετάφραση, σύμφωνα με κανόνες που έχει θεσπίσει ο ΠΟΥ.
2. Τη δημιουργία πρωτοκόλλων για την αξιολόγηση της αναπηρίας.
3. Τα υποστηρικτικά τεχνο-

λογικά συστήματα για τη δημιουργία και υποστήριξη της Κάρτας Αναπηρίας.

4. Τη δημιουργία των κέντρων αξιολόγησης της αναπηρίας και της λειτουργικότητας, και την εκπαίδευση του προσωπικού που θα τα στελεχώσει. Προβλέπονται δύο ειδών κέντρα:

- α. Τα Κέντρα Αξιολόγησης της Αναπηρίας, που στόχο έχουν την κατηγοριοποίηση της βαρύτητας και του τύπου της αναπηρίας.

- β. Τα Κέντρα Διερεύνησης της Λειτουργικότητας, με στόχο τη διερεύνηση του προφίλ αναπηρίας του κάθε ατόμου και τη σύνδεσή του με τις αναγκαίες παρεμβάσεις και υποστηρικτικά βοηθήματα.

Το 1980 ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας εξέδωσε τη Διεθνή Ταξινόμηση των Βλαβών, Ανικανοτήτων και Μειονεξιών (International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps - ICIDH), προκειμένου να δημιουργήσει ένα διεθνές πρότυπο αναφοράς. Σύμφωνα με την ταξινόμηση αυτή, η νόσος ή γενικά το πρόβλημα υγείας οδηγεί σε βλάβη (impairment), δηλαδή "απώλεια ή ανωμαλία της ψυχολογικής, φυσιολογικής ή ανατομικής

δομής ή λειτουργίας", η οποία με τη σειρά της οδηγεί σε ανικανότητα ή αναπηρία (disability) η οποία ορίζεται ως "ο περιορισμός ή η έλλειψη ικανότητας για την εκτέλεση δραστηριοτήτων με τον τρόπο ή στο εύρος που θεωρείται ως φυσιολογικό για ένα άτομο". Η ανικανότητα αυτή καταλήγει σε μειονέκτημα (handicap) το οποίο "περιορίζει ή εμποδίζει την εκπλήρωση των ρόλων του ατόμου τα οποία θεωρούνται ως φυσιολογικά γι' αυτό".

Η αναθεώρηση της ICIDH, η οποία στις 21/5/01 εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΠΟΥ, αποτελεί προϊόν συνεργασίας και ερευνών ειδικών από πολλές χώρες και έχει ως σκοπό να αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο σε πολλούς τομείς, όπως είναι ο τομέας της υγείας, της κοινωνικής ασφάλισης και των ασφαλιστικών οργανισμών εν γένει, ο τομέας της εργασίας, της εκπαίδευσης, της νομοθεσίας, κλπ. Ο τίτλος της ταξινόμησης άλλαξε επίσης, προκειμένου να αντανακλά την νέα ορολογία που υιοθετήθηκε και προκρίθηκε να ονομάζεται International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). Οι βασικές μεταβολές σε σχέση με την πρώτη έκδοση της ταξινόμησης αφορούν σε τρεις τομείς: στο εύρος και την κάλυψη διαφόρων

κατηγοριών αναπηριών, το οποίο στην παρούσα έκδοση είναι πολύ ευρύτερο, στη χρήση της ορολογίας, αλλά κυρίως στη φιλοσοφία και το μοντέλο της αναπηρίας το οποίο διαφέρει σημαντικά από εκείνο της πρώτης έκδοσης.

Όσον αφορά στην ορολογία, εγκαταλείφθηκαν οι όροι ανικανότητα και μειονέκτημα, και αντικαταστάθηκαν από τους αντίστοιχους όρους δραστηριότητες (περιορισμός των δραστηριοτήτων) και συμμετοχή (περιορισμός της συμμετοχής). Βεβαίως, το εννοιολογικό τους περιεχόμενο δεν αλλάζει σημαντικά. Έτσι, οι βλάβες αφορούν στη δομή και τη λειτουργικότητα του σώματος, οι δραστηριότητες στο άτομο και η συμμετοχή στις κοινωνικές επιδράσεις (εμπόδια ή διευκόλυνση) που υφίστανται τα άτομα με προβλήματα λειτουργικότητας λόγω των προβλημάτων της υγείας τους.

Όσον αφορά στις δραστηριότητες και τη συμμετοχή, η κατηγοροποίηση αφορά στην απόδοση (performance) και την ικανότητα (capacity). Η πρώτη αφορά στο τι το άτομο επιτελεί στο περιβάλλον που ζει (current environment), δηλαδή στην εμπλοκή του στις συνθήκες ζωής και στην καθημερινή του βιωματική εμπειρία. Η δεύτερη, από την άλλη μεριά, αφορά στις ικανότητες του ατόμου

στην επιτέλεση ενός έργου ή στην εκτέλεση μιας δράσης. Με άλλα λόγια, αναφέρεται στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο λειτουργικότητας, στο οποίο ένα άτομο μπορεί να φθάσει.

Το μοντέλο που προέκυψε με τη νέα ταξινόμηση, δέχεται ότι το φαινόμενο της αναπηρίας είναι πολυπαραγοντικό και πολύπλοκο, με δυναμικές και μη προβλεπτές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των διαφόρων όψεων και επιπέδων της

(φύλο, ηλικία, εκπαίδευση, τρόπος ζωής, κλπ.).

Οι ωφέλειες που αναμένονται να προκύψουν από την υιοθέτηση του νέου συστήματος εκτίμησης και της νέας ταξινόμησης της αναπηρίας είναι πολλαπλή:

1. Για την πολιτεία: Η εφαρμογή των νέων διαδικασιών και της ταξινόμησης, αναμένεται να προσφέρουν στοιχεία για την έκταση του προβλήματος, για

τον προγραμματισμό των δράσεων και παρεμβάσεων για τα άτομα με αναπηρία και την ορθολογική χρήση των πόρων που διατίθενται γι' αυτά.

2. Για την επιστημονική κοινότητα: Η υιοθέτηση της νέας ταξινόμησης προσθέτει σημαντικά στοιχεία για τη μελέτη των νόσων και της εξέλιξής τους, όπως και την αξιολόγηση των θεραπευτικών και αποκαταστασιακών παρεμβάσεων και υπηρεσιών.

3. Για τα άτομα με αναπηρία: Η υιοθέτηση ενός επιστημονικά έγκυρου και αξιόπιστου συστήματος ταξινόμησης και αξιολόγησης της αναπηρίας, πέρα από τα οφέλη στον τομέα της θεραπείας και αποκατάστασης, προσφέρει και τη βάση για τη διεκδίκηση των απαραίτητων συλλογικών δράσεων για την αναπηρία και τις ανάγκες που αυτή δημιουργεί. ■

« Η υιοθέτηση ενός επιστημονικά έγκυρου και αξιόπιστου συστήματος ταξινόμησης και αξιολόγησης της αναπηρίας, πέρα από τα οφέλη στον τομέα της θεραπείας και αποκατάστασης, προσφέρει και τη βάση για τη διεκδίκηση των απαραίτητων συλλογικών δράσεων για την αναπηρία και τις ανάγκες που αυτή δημιουργεί. »

αναπηρίας.

Σε αυτό το μοντέλο, έγινε αναγκαία η προσθήκη και των περιβαλλοντικών (συμπεριλαμβανομένων και των κοινωνικών) ή ατομικών παραγόντων οι οποίοι μπορούν με την επίδρασή τους (παρεμβολή εμποδίων ή διευκόλυνση) να τροποποιήσουν τις διάφορες όψεις της αναπηρίας. Τέτοιοι παράγοντες είναι αφενός μεν τα στοιχεία του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος (κοινωνικές στάσεις και συνθήκες), αφετέρου δε στοιχεία ατομικά του ατόμου

Η θέση του Αναπηρικού Κινήματος για την Κάρτα Αναπηρίας και τη Διεθνή Ταξινόμηση της Λειτουργικότητας, της Υγείας και της Αναπηρίας

του **Γιάννη Βαρδακασάνη**

Προέδρου ΕΣΑΕΑ και Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία

Ανεξάρτητα από την οπτική γωνία μέσω της οποίας κοιτάζουμε το θέμα της αναπηρίας, σήμερα υπάρχει η βάση να κάνουμε την υπόθεση της αναπηρίας μια υπόθεση γύρω από την οποία μπορούμε να επιδιώκουμε πολιτική και κοινωνική συνενόηση και συναίνεση. Διότι η υπόθεση της αναπηρίας δεν έχει χρώμα. Διαχέεται στο σύνολο της κοινωνίας, είναι οικουμενική υπόθεση, είναι υπόθεση ανθρώπινων και συνταγματικών δικαιωμάτων. Γι' αυτό και οι πολιτικές για την αναπηρία πρέπει να διαχέονται στο σύνολο των πολιτικών σε όλα τα επίπεδα, τομεακό, διατομεακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό.

Σε εθνικό επίπεδο, τα τελευταία χρόνια έλαβαν χώρα σημαντικά γεγονότα, όπως οι Παραολυμπιακοί Αγώνες, που συνέβαλαν στην αλλαγή του τρόπου με τον οποίο η ίδια η κοινωνία, ο απλός πολίτης αντιλαμβάνεται την αναπηρία. Επιπλέον, έχουμε ένα νέο Σύνταγμα (αναθεώρηση όλης Απριλίου 2001) όπου, και με το άρθρο 5 παρ. α για τις διακρίσεις αλλά κυρίως με το άρθρο 21 παρ. β, ο συνταγματικός νομοθέτης παρέχει στα άτομα με αναπηρία ειδικά δικαιώματα, δημιουργώντας ένα νέο κοινωνικό πολιτικό και νομικό περιβάλλον στον τόπο μας.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έχουμε την όλο και αυξανόμενη θέσπιση Οδηγιών από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τα θέματα της αναπηρίας, όπως είναι η Οδηγία για την ίση μεταχείριση στον τομέα της απασχόλησης, η Οδηγία για τις δημόσιες προμήθειες, η Οδηγία για την κατασκευή προσβάσιμων λεωφορείων από τις βιομηχανίες, ο Κανονισμός για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία όταν ταξιδεύουν με τρένα ή με αεροπλάνα.

Σε επίπεδο Ο.Η.Ε., συνεχίζεται η επεξεργασία της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, η οποία προβλέπεται μέχρι το τέλος του 2006 να έχει ολοκληρωθεί η διαπραγμάτευση. Στη συνέχεια τα κράτη - μέλη του Ο.Η.Ε. θα κληθούν να την εγκρίνουν στη Γενική Συνέλευση και μετά θα αρχίσει η διαδικασία επικύρωσης της από τα Εθνικά Κοινοβούλια. Επίσης, το 2001 στην Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας είχαμε την περαιώση μιας μακρόχρονης διαδικασίας για την υιοθέτηση του νέου Διεθνούς Συστήματος Ταξινόμησης της Λειτουργικότητας, της Αναπηρίας και της Υγείας (ICF). Συνεπώς η προσπάθεια της χώρας μας να υιοθετηθεί και να ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία το

νέο Σύστημα Ταξινόμησης είναι κατ' αρχήν μια δετική προσπάθεια. Το ελληνικό αναπηρικό κίνημα, μέσω της συμμετοχής του στο Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία αλλά και στις άλλες Διεθνείς Οργανώσεις, έλαβε μέρος στη συζήτηση που έγινε στην Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας από το 1994 έως το 2001 κατά τη διαδικασία κατάρτισης του νέου συστήματος. Συνεπώς, ως ζήτημα αρχής το νέο σύστημα εκφράζει τη νέα προσέγγιση στην αναπηρία, δηλ. την κοινωνικο-πολιτική προσέγγιση, η οποία εστιάζει την αναπηρία όχι στο άτομο το ίδιο αλλά στο περιβάλλον του, στην κοινωνία που δεν του επιτρέπει βάσει της αναπηρίας του ν' ασκήσει ανεμπόδιστα τα δικαιώματά του. Είναι πολύ σημαντικό σε αυτό το εγχείρημα το αναπηρικό κίνημα να είναι παρόν, προκειμένου να επιτευχθεί όσον το δυνατόν πιο ομαλή ενσωμάτωση αυτού του συστήματος στην Ελλάδα. Γιατί αν δεν υπάρξει συναίνεση και συνενόηση, ένα ζήτημα, που αφορά εκατοντάδες χιλιάδες πολίτες στη χώρα, δε θα μπορέσει να περάσει εύκολα γιατί αντίστοιχες - όχι αυτού του μεγέθους και αυτού του είδους- προσπάθειες στο παρελθόν ακριβώς γιατί επιχειρήσαν να τις περάσουν με χειρουργικό τρόπο στην κοινω-

νία, η κοινωνία αντιστάθηκε.

Εμείς υποστηρίζουμε το νέο σύστημα υπό τρεις βασικές προϋποθέσεις:

1. Το νέο σύστημα να ενσωματωθεί στη χώρα και να υιοθετηθεί χωρίς εκπώσεις και περιορισμούς.
2. Το νέο σύστημα να μην οδηγήσει σε περικοπές και να αποδώσει στα άτομα με αναπηρία αυτό που πραγματικά - είτε μιλώντας για τους περιβαλλοντικούς παράγοντες είτε για άλλους - πρέπει να έχουν, για να μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα στην κοινωνία κατά το μέτρο που η αναπηρία επιτρέπει. Διότι υπάρχουν άτομα με αναπηρία που η συμμετοχή έχει διαφορετική μορφή από ότι έχει για άλλα άτομα με αναπηρία. Ο χώρος της αναπηρίας δεν είναι ένας χώρος που διακρίνεται από ομοιογένεια, υπάρχει ετερογένεια και αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη καθημερινά.
3. Η όλη διαδικασία να γίνει με την παρουσία του αναπηρικού κινήματος, της Συνομοσπονδίας ως κοινή συσταμένη, αλλά και των συνιστωσών που είναι απαραίτητες αφού είναι οι οργανώσεις που εκπροσωπούν τις επιμέρους κατηγορίες και που έχουν εξειδικευμένη γνώση για συγκεκριμένες κατηγορίες αναπηριών.

Κάρτα Αναπηρίας ή Κάρτα Λειτουργικότητας;

Όσον αφορά στον όρο που θα χρησιμοποιηθεί, "Κάρτα Αναπηρίας" ή "Κάρτα Λειτουργικότητας", εμείς, ως ΕΣΑΕΑ, στις αρχές της δεκαετίας του '90 εισηγηθήκαμε με απόφαση του Συνεδρίου μας, τη θέσπιση της Κάρτας Αναπηρίας, η οποία έγι-

νε και η οποία είχε τη γνωστή της εξέλιξη από το '96 μέχρι σήμερα, με το Ν.2430 άρθρο 4.

"Κάρτα Αναπηρίας" ή "Κάρτα Λειτουργικότητας"; Το Σύνταγμα της χώρας δεν αναγνωρίζει την έννοια της λειτουργικότητας. Η επιλογή του όρου πρέπει να σχετίζεται με το Σύνταγμα της χώρας. Το Σύνταγμα της χώρας αναγνωρίζει την έννοια της αναπηρίας στο άρθρο 21 παρ. 6 όταν κάνει λόγο για άτομα με αναπηρίες. Συνεπώς για μας, όσον αφορά στο θέμα της ορολογίας, ο όρος "Κάρτα Αναπηρίας" είναι ο όρος που νομικά και συνταγματικά είναι αποδεκτός.

Αλλά και από κοινωνικο-πολιτική σκοπιά, για ποιο λόγο να μετρηθεί η λειτουργικότητα του ατόμου με αναπηρία και όχι του ατόμου χωρίς αναπηρία; Στόχος του νέου συστήματος ICF είναι να μετρήσει τη λειτουργικότητα του ατόμου με αναπηρία ή τη λειτουργικότητα του περιβάλλοντος και της κοινωνίας σε σχέση με τα άτομα με αναπηρία; Πώς μπορεί να λειτουργήσει ένα άτομο με αναπηρία αυτόνομα όταν υπάρχουν εμποδία που έχει δημιουργήσει η ίδια η κοινωνία και το περιβάλλον;

Η δική μας η γνώμη και η δική μας η ερμηνεία του ICF είναι ότι όταν γίνεται λόγος για λειτουργικότητα πρόκειται για τη λειτουργικότητα της κοινωνίας και του περιβάλλοντος και συνεπώς ο όρος "Κάρτα Αναπηρίας" και κοινωνικο-πολιτικά είναι αποδεκτός.

Ταυτόχρονα όμως ο όρος "Κάρτα Αναπηρίας" είναι ένας όρος που μπορεί να γίνει πιο εύκολα αντιληπτός. Ο όρος "Κάρτα Αναπηρίας" για την κοινωνία στο σύνολό της είναι αναγνωρίσιμος όρος.

Ποια η χρησιμότητα της Κάρτας Αναπηρίας;

Είναι απαραίτητη η έκδοση της Κάρτας Αναπηρίας και για ποιο λόγο; Για να έχουμε μια ακόμη Κάρτα; Φυσικά όχι. Η Κάρτα Αναπηρίας θα πρέπει να ρυθμίζει καθολικά, οριζόντια και κάθετα, τη σχέση του ατόμου με αναπηρία με όλες τις δημόσιες και ιδιωτικές αρχές. Μόνο τότε θα έχει αξία και μόνο τότε η Πολιτεία αξίζει να επενδύσει και να προχωρήσει στην οικοδόμηση αυτού του μηχανισμού εκτίμησης και αξιολόγησης της αναπηρίας.

Επίσης η Κάρτα Αναπηρίας θα πρέπει να δώσει λύση στο μεγάλο ζήτημα των "ανάπηρων - μαϊμούδων". Τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους απαιτούν από τον πολιτικό κόσμο της χώρας και από την Ελληνική Δικαιοσύνη να διαλευκάνουν οριστικά και τελεσίδικα αυτήν την υπόθεση. Τα άτομα με αναπηρία που αντιμετωπίζουν κάθε μέρα διακρίσεις, αποκλεισμούς και εμποδία στη ζωή τους δε μπορούν να σηκώσουν και αυτή τη βαριά σκιά που η υπόθεση των "αναπήρων - μαϊμούδων" ρίχνει σε αυτά. Η υπόθεση αυτή οδηγεί σε ηθική και κοινωνική σήψη. Εάν υπάρχουν "ανάπηροι - μαϊμούδες", και υπάρχουν, αυτοί είναι δημιούργημα των γιατρών που έχουν κάνει τις "μαϊμούδιές" τους και των "πολιτικών - μαϊμούδων" που επί τριάντα χρόνια μόνο δηλώσεις κάνουν για το θέμα. Το αναπηρικό κίνημα ανέκαθεν ζητούσε τον αυστηρό έλεγχο και την αυστηρή τήρηση των κριτηρίων. Την ευθύνη έχουν γιατροί και πολιτικοί, εάν αυτά δεν τηρήθηκαν. Γι' αυτό άλλωστε επανειλημμένως το αναπηρικό κίνημα έχει ζητήσει από όλες τις Κυβερνήσεις την εφαρμογή της Κάρτας Αναπηρίας. ■

• Το Νέο Σύστημα Ταξινόμησης και Αξιολόγησης της Αναπηρίας

του Ευστάθιου Τριανταφύλλου
Ψυχολόγου, Πρόεδρου Δ.Σ. ΙΚΠΑ, Υπεύθυνου Έργου της Κάρτας Αναπηρίας

Για το Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης (ΙΚΠΑ) και προσωπικά για εμένα ήταν ιδιαίτερη τιμή η ανάθεση του έργου "Μελέτη και Ανάπτυξη συστήματος ταξινόμησης του βαθμού λειτουργικότητας των ατόμων με αναπηρία", ενός έργου μείζονος σημασίας για την πολιτεία, τους αναπήρους και τους επαγγελματίες υγείας.

Στη χώρα μας, το ισχύον σύστημα εστιάζεται μόνον στην ποσοστοποίηση της αναπηρίας χωρίς ακριβή περιγραφή της και χωρίς να τη διαχωρίζει από τη νόσο και ως γνωστό μια νόσος δεν οδηγεί πάντοτε στο ίδιο επίπεδο αναπηρίας. Αυτή η κατάσταση, που οφείλεται στην εφαρμογή ασύμβατου προς τα διεθνώς αποδεκτά, συστήματος ταξινόμησης και αξιολόγησης του λεγόμενου Βαθμού Αναπηρίας και στην έλλειψη τεκμηριωμένου ιατρικού και προνοιακού φακέλου καθώς και στο έλλειμμα ολοκληρωμένης πληροφοριακής υποδομής, δημιουργεί σειρά αλυσιδωτών δυσχερειών εφαρμογής πολιτικής στήριξης των αναπήρων από την πλευρά του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, των συναρμόδιων Υπουργείων και άλλων φορέων της Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Περαιτέρω η έλλειψη ενός αξιόπιστου Συστήματος Ταξινόμησης και Αξιολόγησης έχει ως συνέπεια να ταλαιπωρούνται ηθικά, σωματικά και οικονομικά οι ανάπηροι συνάνθρωποί μας, οι αξιολογητές και να

υπάρχει ασάφεια ως προς τον αριθμό και την ταξινόμηση κατά κατηγορία αναπηρίας των αναπήρων στη χώρα μας. Οι συχνές αναφορές των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας σε περιπτώσεις ελλιπούς αξιολόγησης του βαθμού αναπηρίας και ταλαιπωρίας των ΑμεΑ που εξυπηρετούνται σήμερα από τις Πρωτοβάθμιες και Δευτεροβάθμιες Επιτροπές Αξιολόγησης, είναι ενδεικτική της κοινωνικής και ηθικής φθοράς που υφίστανται οι ανάπηροι αλλά και οι επαγγελματίες της υγείας που έχουν οριστεί ως αξιολογητές.

Πέραν των ανωτέρω, η ασάφεια του Συστήματος Αξιολόγησης, η ασυμβατότητά του προς τη διεθνή νοσολογική ταξινόμηση (ICD-10) και η φιλοξενία των στοιχείων σε πληροφοριακά συστήματα μη εποπτευόμενα από το Υπουργείο Υγείας αποτελεί αδυναμία της χώρας μας να παράξει στατιστικά στοιχεία και να ενημερώσει ανάλογα, όπως έχει υποχρέωση, την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (WHO).

Το Υπουργείο γνωρίζοντας ότι η υγεία κάθε ανθρώπου μπορεί κάποια

στιγμή να προσβληθεί και να εκδηλωθεί κάποια αναπηρία, υιοθετεί τη φιλοσοφία και τη θέση **ότι η αναπηρία είναι οικουμενική ανθρωπινή εμπειρία** και μετατοπίζει την εστίαση από το αίτιο στο αποτέλεσμα, τοποθετώντας όλες τις συνθήκες υγείας σε ίσο παρονομαστή, χρησιμοποιώντας ένα κοινό εργαλείο για ορισμό, μέτρηση και διαμόρφωση πολιτικών για την υγεία και την αναπηρία. Η νέα αυτή προσέγγιση συνάδει προς την αντίληψη διεθνώς καθιερωμένων φορέων, όπως η **Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας** που επέτυχε συναντίληψη μεταξύ πολλών χωρών, στις οποίες περιλαμβάνεται τώρα πλέον και η χώρα μας, με την εφαρμογή του **Διεθνούς Συστήματος Ταξινόμησης της Λειτουργικότητας, Αναπηρίας και Υγείας (International Classification of Functioning, Disability and Health - ICF)**.

Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης (ΙΚΠΑ) στο πλαίσιο του έργου και με τη συμβολή αξιολογών επιστημόνων

ολοκλήρωσε τη μετάφραση του συστήματος σύμφωνα με τις υποδείξεις του ΠΟΥ και εκπόνησε το **Σχέδιο Εφαρμογής** το οποίο παρουσιάζεται παρακάτω στη 2η έκδοση του.

Με στόχο τη βελτιστοποίηση του Σχεδίου Εφαρμογής, την αρτιότερη προετοιμασία του επικείμενου νομοσχεδίου και ορθολογικότερη διάρθρωση των παροχών το Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης και η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία προχωρούν στη σύναψη πρωτοκόλλου συνεργασίας με αφετηρία την Εθνική Συνδιάσκεψη η οποία έλαβε χώρα στις 27 Νοεμβρίου 2005.

Σκοπός της Συνδιάσκεψης ήταν να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή συναίνεση των εμπλεκόμενων φορέων στη διαμόρφωση και την εφαρμογή του νέου συστήματος. Οι κληθέντες στη Συνδιάσκεψη ήταν τα εμπλεκόμενα Υπουργεία με τις Επιτροπές αναπήρων (Υγείας, Απασχόλησης, Εθνικής Άμυνας, Συγκοινωνιών και Εμπορικής Ναυτιλίας), ο Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος, οι Σύλλογοι των λογοθεραπευτών, ψυχολόγων, φυσικοθεραπευτών, και κοινωνιολόγων, εκπρόσωποι των Κομμάτων και εκπρόσωποι από το χώρο της κοινωνικής αλληλεγγύης (ΝΠΔΔ & ΝΠΙΔ).

ΣΧΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ 2Η ΕΚΔΟΣΗ

Τι είναι το ICF; Το ICF είναι ένα σύγχρονο επιστημονικό, παγκοσμίως αποδεκτό και εγκεκριμένο σύστημα ταξινόμησης και αξιολόγησης της Αναπηρίας με βάση τη λειτουργικότητα. Δημιουργήθηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) και μεταφράστηκε - προσαρμόστηκε

στην ελληνική πραγματικότητα. Ήδη προετοιμάζεται το θεσμικό πλαίσιο, ο τρόπος εφαρμογής του και τα αξιολογικά και εκπαιδευτικά κέντρα των πιστοποιημένων Αξιολογητών Ιατρών και Λειτουργών Αποκατάστασης.

Πώς αντιμετωπίζει την αναπηρία; Η Αναπηρία είναι διεθνώς ανδρώπινη εμπειρία. Η υγεία κάθε ανδρώπου μπορεί κάποια στιγμή να διαταραχθεί και ως συνέπεια να εκδηλωθεί κάποια αναπηρία. Μέχρι σήμερα η αξιολόγηση της αναπηρίας γινόταν στην Ελλάδα με τη διάγνωση και μόνο.

Γιατί μόνο η διάγνωση δεν παίξει τον πρωταρχικό ρόλο στην εκτίμηση του αναπήρου με το νέο σύστημα; Γιατί το νέο σύστημα εστιάζει στα προβλήματα που η αναπηρία προκαλεί στο άτομο στην καθημερινή του λειτουργικότητα, στο πραγματικό του περιβάλλον και συνθήκες ζωής του. Εστιάζει επίσης στον τρόπο με τον οποίο το περιβάλλον στο οποίο ζει το ανάπηρο άτομο παρεμποδίζει ή βελτιώνει την ικανότητα του για συμμετοχή στην καθημερινή ζωή.

Με ποιον τρόπο εκτιμάται η αναπηρία με το νέο σύστημα; Το νέο σύστημα δέχεται πως τα προβλήματα υγείας έχουν επακόλουθα στους παρακάτω τομείς:

- στο σωματικό (βλάβες στις σωματικές δομές και λειτουργίες),
- στον τομέα της απόδοσης του ατόμου στις δραστηριότητες της καθημερινής ζωής,
- στη συμμετοχή του ατόμου στην κοινωνική ζωή.

Επίσης η λειτουργικότητα του ατόμου επηρεάζεται από το περιβάλλον (φυσικό και κοινωνικό) που μπορεί να διευκολύνει ή να εμποδίζει στην απόδοσή του στις δραστηριότητες

και στην κοινωνική του συμμετοχή.

Το επίπεδο αναπηρίας του ατόμου με προβλήματα υγείας προκύπτει από την αξιολόγηση όλων των ανωτέρω παραγόντων αντανακλώντας το επίπεδο της λειτουργικότητάς του.

Ποιες είναι οι εφαρμογές του νέου συστήματος; Οι εφαρμογές του νέου συστήματος αναφέρονται στους παρακάτω τομείς :

- Υγείας (κλινική χρήση, έρευνα, αποκατάσταση)
- Κοινωνικής ασφάλισης
- Εκπαίδευσης
- Εργασίας
- Οικονομικών και Ανάπτυξης
- Νομοθεσίας κ.ά.

Η ΚΑΡΤΑ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Αξιολόγηση Αναπηρίας: Αφορά στην αξιολόγηση του ατόμου με αναπηρία για τον προσδιορισμό της κατηγορίας της αναπηρίας, η οποία καθορίζει τις κοινωνικές παροχές και την περίοδο επαναξιολόγησης του. Η Κάρτα Αναπηρίας που θα παραλαμβάνει το άτομο αποτελεί το "κλειδί" για όλες του τις συναλλαγές. **Διαδικασία απόκτησής της - 5 απλά βήματα:**

1. Το άτομο με αναπηρία, άλλο μέλος της οικογένειάς του ή ο φροντιστής του, συμπληρώνει μια απλή αίτηση στο Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) της περιοχής του, από όπου και ενημερώνεται για τη διαδικασία που θα ακολουθήσει.
2. Το ΚΕΠ ενημερώνει το Φορέα Διαχείρισης ΙΚΠΑ (Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης), το οποίο επιλέγει το καταλληλότερο και κοντινότερο Αξιολογικό Κέντρο και αυτό με τη

σειρά του ενημερώνει τον υποψήφιο για την ημερομηνία αξιολόγησης υπενθυμίζοντας τι πρέπει να φέρει μαζί του.

3. Κάθε άτομο αξιολογείται από Πιστοποιημένους Ιατρούς Αξιολογητές του ICF (παθολόγο, ψυχίατρο, νευρολόγο, φυσίατρο, ΩΡΛ, χειρουργό, οφθαλμίατρο, ορθοπαιδικό κ.ά.) οι οποίοι προσδιορίζουν και την κατηγορία της αναπηρίας του.
4. Ο Φορέας Διαχείρισης ενημερώνεται ηλεκτρονικά για το πόρισμα της αξιολόγησης και δίνει την εντολή για την έκδοση της Κάρτας Αναπηρίας στο Φορέα Έκδοσης.
5. Στο άτομο ταχυδρομείται η Κάρτα Αναπηρίας μαζί με το ενημερωτικό φυλλάδιο γνωστοποίησης της διαδικασίας Διερεύνησης της Λειτουργικότητας.

Κατηγορίες Αναπηρίας

- **Κατηγορία 0:** Δεν υφίσταται λειτουργικός περιορισμός και αναπηρία.
- **Κατηγορία 1:** Ελαφρά αναπηρία. Παρατηρείται μόνο κάποια δυσανεξία λόγω των προβλημάτων υγείας από τα οποία υποφέρει το άτομο. Υπάρχει μόνο κάποιος περιορισμός της λειτουργικότητας σε λίγες δραστηριότητες, χωρίς να δημιουργείται εξάρτηση από άλλα άτομα.
- **Κατηγορία 2:** Μέτρια αναπηρία. Παρατηρείται σαφής περιορισμός της δραστηριότητας και υπάρχει συχνή ανάγκη χρήσης υποστηρικτικών μέσων (υποστηρικτικής τεχνολογίας).
- **Κατηγορία 3:** Σοβαρή αναπηρία. Υπάρχει σημαντικός περιορισμός των δραστηριοτήτων, πράγμα που

δημιουργεί την ανάγκη τρίτου προσώπου για κάποιες δραστηριότητες.

- **Κατηγορία 4:** Πολύ σοβαρή αναπηρία (πλήρης αναπηρία). Η εξάρτηση από άλλα πρόσωπα είναι πλήρης. Σχεδόν όλες οι δραστηριότητες είναι περιορισμένες σε πολύ μεγάλο βαθμό.

Επαναξιολόγηση μπορεί να πραγματοποιηθεί μετά από αίτημα του ίδιου ή του κηδεμόνα του αναπήρου σε περιπτώσεις όπου η κατάσταση της υγείας του ή των αναγκών του είναι μεταβαλλόμενη.

Για τις Διερευνήσεις Λειτουργικότητας,

μετά την πρώτη διερεύνηση, συνιστάται ημερομηνία επόμενων διερευνήσεων από 3 έως 5 έτη, η και να γίνεται μετά από αίτημα του ίδιου του αναπήρου. Για παιδιά και εφήβους λόγω της εξελισσόμενης φύσης της κατάστασης τους και των αναγκών τους η Διερεύνηση πραγματοποιείται κάθε 2 χρόνια ή και να γίνεται, εφόσον ζητηθεί από την οικογένειά τους.

Διερεύνηση Λειτουργικότητας:

Αφορά στη Διερεύνηση των ικανοτήτων του ατόμου στους τομείς των δραστηριοτήτων και της καθημερινής ζωής και της κοινωνικής συμμετοχής όπως και στον τομέα των περι-

Ισόβια Κάρτα και Κάρτα Μακράς Διάρκειας

Για νόσους που έχουν προκαλέσει χρόνιες μη αναστρέψιμες αναπηρίες (χρόνιες & κατηγορίες 3 & 4) παρέχεται **ΙΣΟΒΙΑ ΚΑΡΤΑ:**

Γενετικές και χρωμοσωμιακές διαταραχές (όπως, Νόσος Freidrich, Νόσος Huntingdon, Κυστική Ίνωση, Νόσος Charcot Marie Tooth, Σύνδρομο Down κλπ.)

Νευρομεταβολικά και εκφυλιστικά σύνδρομα (όπως μετααγγωματική λευκοδυστροφία, νόσος κινητικού νευρώνα κλπ.)

Παθήσεις Κεντρικού Νευρικού Συστήματος: (όπως, τραυματικές παθήσεις εγκεφάλου και νωτιαίου μυελού, άνοια, εγκεφαλική παράλυση, πρωτοπαθώς και δευτεροπαθώς εξελισσόμενη μορφή της πολλαπλής σκλήρυνσης, Επιληψία, Πάρκινσον κλπ.)

Παθήσεις Περιφερικού Νευρικού Συστήματος: (όπως, χρόνια φλεγμονώδης απομυελινωτική πολυνευροπάθεια κλπ.)

Παθήσεις μυών - νευρομυϊκής σύναψης (όπως, συγγενείς μυοπάθειες, μυϊκή δυστροφία Duchenne - Becker, Νόσος Steinert, μυασθένεια Gravis κλπ.)

Μεταβολικές - Ενζυματικές Παθήσεις - Ζαχαρώδης Διαβήτης Τύπου I

Πολυομυελίτις, Ακρωτηριασμός, Βαριά νοητική στέρηση, Αυτισμός, Χρόνια Βαριά ψύχωση, Κώφωση, Τύφλωση, Παθήσεις αίματος (μεσογειακή αναμία, συγγενείς αιμορραγικές διαθέσεις - αιμορροφιλία), **Νεφροπάθεια τελικού σταδίου, Χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια, Μη αναστρέψιμη καρδιακή ανεπάρκεια, Νόσος Hansen, Νεοπλασίες AIDS, Επαγγελματικές Παθήσεις**

* Ο κατάλογος αυτός είναι υπό επεξεργασία και διαβούλευση.

Για περιπτώσεις όπου η αναπηρία δεν έχει κριθεί οριστικά ως μη αναστρέψιμη βάσει της αξιολόγησης παρέχεται **ΚΑΡΤΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ** και ορίζεται ημερομηνία επαναξιολόγησης η οποία κυμαίνεται από 3 έως 5 έτη.

βαλλοντικών παραγόντων που το επηρεάζουν θετικά ή αρνητικά ώστε να επιλεγούν οι αποτελεσματικότερες θεραπευτικές παρεμβάσεις τα βοηθήματα και τις παρεμβάσεις στο περιβάλλον.

- Στο άτομο προτείνεται από το Κέντρο Αξιολόγησης το σχετικό με την αναπηρία του εξειδικευμένο Κέντρο Διερεύνησης.
- Καθορίζεται το ραντεβού του για την Διερεύνηση Λειτουργικότητας.
- Προσέρχεται στο κέντρο όπου και αξιολογείται από Πιστοποιημένους Λειτουργούς Αποκατάστασης (ιατρός, ψυχολόγος, φυσικοθεραπευτής, εργοθεραπευτής, λογοθεραπευτής, κοινωνικός λειτουργός).
- Η Διερεύνηση καταχωρίζεται ηλεκτρονικά και τα πορίσματα αποστέλλονται ηλεκτρονικά στο Φορέα Διαχείρισης ΙΚΠΑ.
- Το άτομο ενημερώνεται ταχυδρομικά για τα αποτελέσματα της Διερεύνησης και τις συστάσεις των αξιολογητών και του χορηγείται η βεβαίωση για τις θεραπευτικές παρεμβάσεις και τα βοηθήματα που χρειάζεται.

Οι Υποδομές

Κέντρο Αξιολόγησης Αναπηρίας: Οι υπηρεσίες του Κέντρου Αξιολόγησης Λειτουργικότητας της Αναπηρίας δύναται να στεγαστούν σε επιλεγμένα νοσοκομεία της χώρας, Νομαρχίες και Υπηρεσίες Ασφαλιστικών Ταμείων. Το ανδρώπινο δυναμικό τους αποτελείται από Γραμματεία και σώμα των Πιστοποιημένων Αξιολογητών - Ιατρών με τις ακόλουθες ειδικότητες: Παθολόγος, Ψυχίατρος, Νευρολόγος, Φυσιάτρος, Ω.Ρ.Λ., Χειρουργός, Οφθαλμίατρος, Ορθοπαιδικός κ.ά.

Κέντρο Διερεύνησης Λειτουργικότητας: Οι υπηρεσίες του Κέντρου Διερεύνησης Λειτουργικότητας της Αναπηρίας δύναται να στεγαστούν σε επιλεγμένα ιδρύματα (ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ) και νοσοκομεία της χώρας με εμπειρία και εξειδίκευση στην κατηγορία αναπηρίας που θα οριστεί. Το ανδρώπινο δυναμικό τους αποτελείται από Γραμματεία και τις ακόλουθες ειδικότητες του σώματος Πιστοποιημένων Αξιολογητών Λειτουργιών Αποκατάστασης: Ια-

τρού, Ψυχολόγου, Φυσικοθεραπευτή, Εργοθεραπευτή, Λογοθεραπευτή και Κοινωνικού λειτουργού.

Εκπαιδευτικό & Αξιολογητικό Κέντρο Λειτουργικότητας της Αναπηρίας: Βασικός στόχος του Κέντρου είναι η εφαρμογή του νέου συστήματος ταξινόμησης και αξιολόγησης των αναπήριων, η ευρεία ενημέρωση των εμπλεκόμενων αναπήρων και επαγγελματιών υγείας, η εκπαίδευση επαγγελματιών υγείας στο σύστημα, η ανάπτυξη δικτύου συναφών φορέων οι οποίοι αναλαμβάνουν την Αξιολόγηση της Αναπηρίας και τη Διερεύνηση της Λειτουργικότητας καθώς και η περαιτέρω εξάπλωση και εφαρμογή του συστήματος.

Επιτροπή Διερεύνησης των Ενστάσεων που επιλέγεται από το σώμα των Πιστοποιημένων Αξιολογητών σε επίπεδο Νομού, εξαιρουμένων των αρχικών Αξιολογητών, διερευνά τις ενστάσεις.

Σώμα Ελεγκτών οι οποίοι διεξάγουν κατά καιρούς ελέγχους σε εθνική εμβέλεια για την πιστή εφαρμογή του συστήματος. ■

ΤΙ ΑΠΟΦΕΥΓΕΙ Ο ΑΝΑΠΗΡΟΣ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Πολλαπλές διαδικασίες

Αυθαίρετο σύστημα - Ποσοστοποίησης της Αναπηρίας

Συνοπτική αξιολόγηση

Επαναξιολογήσεις κατά μικρά χρονικά διαστήματα για την απόδειξη του αυτονόητου

Απώλεια χρόνου και εισοδήματος
Ηθική φθορά και ταλαιπωρία

ΤΙ ΚΕΡΔΙΖΕΙ Ο ΑΝΑΠΗΡΟΣ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Συστηματοποίηση μιας ενιαίας διαδικασίας

Αξιοποίηση της δομής των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών ΚΕΠ και των νέων τεχνολογιών (πληροφοριακό σύστημα ενημέρωσης)

Τεκμηριωμένη Επιστημονική Αξιολόγηση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας

Ολοκληρωμένη αξιολόγηση αναπηρίας, για τον προσδιορισμό της Αναπηρίας, του είδους θεραπευτικών παρεμβάσεων, των τεχνολογικών βοηθημάτων και των παρεμβάσεων στο περιβάλλον

Χορήγηση Ισόβιας ή Μακράς Διάρκειας Κάρτας Αναπηρίας

Κάρτα "κλειδί" για όλες τις συναλλαγές

Κατάργηση δικαιολογητικών και γραφειοκρατίας

Χρήση ΜΜΜ και δημόσιων χώρων. Άμεσες συναλλαγές με Τράπεζες, Υπουργεία, Ταμεία

Πρέπουσα αντιμετώπιση Έλληνα πολίτη

Διασφάλιση σεβασμού της προσωπικότητας του αναπήρου ατόμου σε όλες τις φάσεις αξιολόγησης και διεκδίκησης παροχών και επιδομάτων

Χρόνιοι Πάσχοντες:

από ασθενείς...σε πολίτες με δικαιώματα

της Ελένης Μπαρμπαλιά
Στελέχους της ΕΣΑΕΑ

Τι είναι η χρόνια πάθηση

Η χρόνια πάθηση συνίσταται στη βλάβη, ορατή ή όχι, ενός οργάνου του σώματος η οποία εμφανίζεται είτε κατά τη γέννηση του ατόμου είτε σε οποιαδήποτε ηλικία και συνοδεύει το άτομο σε όλη τη διάρκεια της ζωής του. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της χρόνιας πάθησης είναι ότι το άτομο υπόκειται εφ' όρου ζωής σε θεραπευτική - φαρμακευτική αγωγή. Ο βαθμός βαρύτητας και η εξέλιξη των χρονίων παθήσεων με την πάροδο του χρόνου οδηγούν σε καταστάσεις αναπηρίας. Οι επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής των ατόμων με χρόνιες παθήσεις εκδηλώνονται ως προς τη σωματική και ψυχοκοινωνική τους λειτουργικότητα και συναρτώνται άμεσα από την κοινωνικοοικονομική κατάσταση του ατόμου, την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας, προσαρμοσμένες στις ανάγκες του, και την άμεση πρόσβαση του στις νέες θεραπευτικές και τεχνολογικές μεθόδους.

Ποιες κατηγορίες χρονίων παθήσεων εκπροσωπούνται στην Ε.Σ.ΑΕ.Α.

Στην ιστορία του αναπηρικού κινήματος της χώρας σημαντικό ρόλο διαδραμάτισαν ο Πανελλήνιος Σύλλογος Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο Πανελλήνιος Σύλλογος Προστασίας Ελλήνων Αιμορροφιλικών, ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Νεφροπαθών, ο Πανελλήνιος Σύλλογος Μεταμοσχευμένων εκ Νεφρού και ο Σύλλογος Νεφροπαθών Βορείου Ελλάδας, που συμμετείχαν στην ίδρυση της Ε.Σ.Α.Ε.Α το 1989. Το 1998 ακολούθησε η ένταξη της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Συλλόγων - Σωματείων Ατόμων με Σακχαρώδη Διαβήτη και του Συνδέσμου Ελλήνων Χανσενικών και πρόσφατα εντάχθηκε και ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Πασχόντων από Συγγενείς Καρδιοπάθειες. Ο γόνιμος διάλογος του αναπηρικού κινήματος, συστατικό στοιχείο που διέπει την ενότητα του, οδήγησε στην σύνθεση όλων των πρωτοβάθμιων συλλόγων πασχόντων από μεσογειακή αναιμία με την ίδρυση της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Συλλόγων Μεσογειακής Αναιμίας. Το 2000 με την ίδρυση της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Νεφροπαθών επιτεύχθηκε η συνένωση των συλλόγων νεφροπαθών με νευρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου ή μεταμόσχευση. Η αμφίδρομη σχέση της Ε.Σ.Α.Ε.Α. με τους φορείς που εκπροσωπούν τα άτομα με χρόνιες παθήσεις συνετέλεσε στην εξάπλωση και την ενδυνάμωση του αναπηρικού κινήματος της χώρας.

Το άτομο με χρόνια πάθηση από παθητικούς αποδέκτης ιατρικής φροντίδας σε πολίτη με ίσα δικαιώματα

Υπό το πρίσμα της νέας κοινωνικής και πολυδιάστατης προσέγγισης για την αναπηρία που θέτει στο περιθώριο την παλαιά ιατρική προσέγγιση τα άτομα με χρόνιες παθήσεις διεκδικούν την κοινωνική ένταξη και την ισότιμη πρόσβασή τους στο κοινωνικό-οικονομικό και πολιτικό γίγνεσθαι της χώρας.

Είναι προφανής και αδιαμφισβήτητη η συμβολή του νέου πολυδιάστατου μοντέλου προσέγγισης της αναπηρίας στη διαμόρφωση μιας νέας αντίληψης, σύμφωνα με την οποία το άτομο με χρόνια πάθηση δεν αντιμετωπίζεται ως ασθενής και παθητικός αποδέκτης της ιατρικής φροντίδας, που στηρίζεται εσαεί στην εξουσία της ιατρικής αυθεντίας, αλλά ως πολίτης που διεκδικεί την ανεμπόδιστη άσκηση των βασικών ανθρωπίνων και κοινωνικών δικαιωμάτων του στο κοινωνικό-πολιτικό εποικοδόμημα.

Η συμμετοχή των φορέων που εκπροσωπούν τις χρόνιες παθήσεις στα κέντρα λήψης αποφάσεων για μέτρα και πολιτικές που αφορούν στην υγεία, στην κοινωνική ασφάλιση, στην απασχόληση και εν γένει σε όλους τους κοινωνικο-οικονομικούς τομείς, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της διακυβέρνησης κάθε δημοκρατικής και πλουραλιστικής κοινωνίας.

Ανεβάζουμε το επίπεδο
της **ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ** των Ελλήνων
σε άλλη κλίμακα.

Ευρυζωνικές Υπηρεσίες

Σταθερή Τηλεφωνία

Internet

ABG TelePassport Visa

Μας συνδέουν πολλά!

Μαμά, μπαμπάς, αδέρφια, εγγόνια, ανίψια, φίλοι, γνωστοί, όλοι μας έχουμε αγαπημένα πρόσωπα, όλοι μας θέλουμε να μιλάμε μαζί τους κάθε στιγμή όσο μακριά ή κοντά και να βρίσκονται.

Όλοι μας έχουμε συναδέλφους, συνεργάτες, και πελάτες με τους οποίους θέλουμε να επικοινωνούμε καθημερινά γρήγορα, απλά και πάνω απ' όλα ποιοτικά.

Όλοι μας ερχόμαστε κοντά, με την Υπηρεσία Σταθερής Τηλεφωνίας, το Internet, τις Ευρυζωνικές Υπηρεσίες, την ABG TelePassport Visa, την προσωπική εξυπηρέτηση, την κοινωνική φροντίδα και τις πραγματικά χαμηλές χρεώσεις της TelePassport.

Όλοι μας επιλέγουμε την ανθρώπινη εταιρία σταθερής τηλεφωνίας & Internet που ανεβάζει το επίπεδο της επικοινωνίας των Ελλήνων σε άλλη κλίμακα.

Γιατί... όλους εμάς, μας συνδέουν πολλά!

tp 1787 tp VOICES&WEB tp WWW tp ABG VISA

Καλέστε στο **13899**
www.telepassport.gr

TelePassport™
TELECOMMUNICATIONS

Μας συνδέουν πολλά

Η αναγνώριση του δικαιώματος της επιλογής της θεραπείας των ατόμων με χρόνιες παθήσεις είναι μια υπόθεση που απαιτεί την αναγνώριση της συμμετοχής τους στο σχεδιασμό, στην εφαρμογή, στην παρακολούθηση και στην αξιολόγηση όλων των υπηρεσιών υγείας. Ευθύνη της πολιτείας αποτελεί η ανάδειξη της ποικιλομορφίας που υπάρχει μέσα στους κόλπους της και η διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ατόμων με χρόνια πάθηση - ατομικών κοινωνικών, οικονομικών, και πολιτικών - όπως αυτά αναγνωρίζονται από Διεθνείς Συμβάσεις, τη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το εθνικό μας Σύνταγμα.

Οι πολιτικές υγείας για τη βελτίωση του δημόσιου συστήματος υγείας και κοινωνικής ασφάλισης παράγοντας κλειδί για την ισότιμη ένταξη των ατόμων με χρόνιες παθήσεις στον κοινωνικό - πολιτικό ιστό της χώρας

Η ανθρώπινη ζωή δομημένη και οργανωμένη μέσα στην κοινωνία οδηγεί σε μία αμφίδρομη σχέση του ατόμου με την κοινωνία. Αναμφίβολα η υγεία και η ποιότητα ζωής όλων των μελών μιας κοινωνίας διέπεται τόσο από τις αρχές της καθολικότητας και της εξατομίκευσης παράλληλα με τις αρχές της πραγματικότητας και της ικανοποίησης των αναγκών του σύγχρονου κοινωνικού ατόμου. Το άτομο με χρόνια πάθηση ως μέλος μιας σύγχρονης κοινωνίας δρα και κινείται σε όλα τα επίπεδα της, για την κάλυψη των αντικειμενικών και υποκειμενικών αναγκών του. Οι κοινωνικές σχέσεις και οι δραστηριότητες του ατόμου με χρόνια πάθηση βρίσκονται σε άμεση συνάρτηση με την καθολική χρήση των υπηρεσιών υγείας, τη συνεχιζόμενη εκπαίδευσή του πάνω σε θέματα που αφορούν στην πάθησή του και τη συμμετοχή του στις προτεινόμενες επιλογές θεραπείας του.

Η δόμηση ενός ευέλικτου και αποκεντρωμένου δημόσιου συστήματος υ-

γείας που παρέχει μεθόδους πρόληψης, έγκαιρης διάγνωσης και εκπαίδευσης ταυτόχρονα με τη δωρεάν παροχή κάθε αντίστοιχης αγωγής και θεραπείας στα άτομα με χρόνια πάθηση αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη σωματική, ψυχοκοινωνική υγεία και ευεξία τους, παράγοντες που συντελούν στη συμμετοχή τους σε όλα τα επίπεδα του κοινωνικού ιστού.

Το χάσμα που παρατηρείται μεταξύ των πολιτικών στόχων και της πραγματικότητας που βιώνουν τα άτομα με χρόνιες παθήσεις στη χώρα μας είναι αποτέλεσμα δύο αντίρροπων δυνάμεων : α) της χαμηλής διαθεσιμότητας των πόρων που κατευθύνονται στον τομέα της υγείας και της πρόνοιας β) του υψηλού κόστους των θεραπευτικών επιλογών και των νέων τεχνολογικών μεθόδων.

Η ποσοτική και ποιοτική βελτίωση των παροχών υγείας είναι αδύνατη χωρίς την αύξηση των οικονομικών πόρων για το σκοπό αυτό. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας σε μελέτες του αναγνωρίζει ότι η αλλαγή της ατομικής συμπεριφοράς υγείας δεν είναι ανεξάρτητη από τους κοινωνικο-οικονομικούς παράγοντες που την επηρεάζουν και την κατευθύνουν. Διάφορες ανά τον κόσμο μελέτες συσχετίζουν την εξέλιξη της υγείας με την εισοδηματική κατάσταση των ατόμων. Δεν είναι τυχαίο ότι το προσδόκιμο ζωής των αιμοκαθαρομένων με τη βελτίωση της τεχνολογίας και των μεθόδων θεραπείας (καλύτερης ποιότητας φίλτρα κλπ.) αυξάνεται σημαντικά. Η παροχή δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε αυτές τις ομάδες πληθυσμού, οι οποίες υπόκεινται στη μείωση του εισοδήματός τους εξαιτίας των πρόσθετων αναγκών που απορρέουν από τη χρόνια πάθηση, καθίσταται αναγκαία για την εξάλειψη κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων.

Η προσφορά των υπηρεσιών υγείας δεν πρέπει να περιορίζεται μόνο στο στάδιο της θεραπευτικής αντιμετώπισης της χρόνιας πάθησης αλλά πρέπει να καλύπτει τα στάδια πριν και μετά την εμφάνισή της. Η ανάπτυξη ενός πολυδαίδαλου και απρόσωπου νοσοκο-

μιοκεντρικού συστήματος στη χώρα μας έχει οδηγήσει στην απουσία ενός οργανωμένου συστήματος πρόληψης και αποκατάστασης των ατόμων με χρόνιες παθήσεις που προϋποθέτει την ανάπτυξη της πρωτοβάθμιας και τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Η νοσοκομιοκεντρική εξέλιξη του συστήματος υγείας στη χώρα μας και ο χρονικός περιορισμός λειτουργίας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τα άτομα με χρόνια πάθηση οδηγεί στην αποθάρρυνση τους να ενταχθούν στην παραγωγική διαδικασία. Επιπρόσθετα η έλλειψη στελέχωσης των κέντρων υγείας των αστικών περιοχών έχει οδηγήσει στην υπερφόρτωση των εξωτερικών ιατρείων των νοσοκομειακών μονάδων και στην υποβάθμιση της ποιότητας παροχής των υπηρεσιών υγείας προς τα άτομα με χρόνιες παθήσεις. Ενδεικτικά αναφέρουμε την έλλειψη οργανωμένων διαβητολογικών κέντρων όχι μόνο στις νοσοκομειακές μονάδες της περιφέρειας αλλά και της πρωτεύουσας. Δεν είναι τυχαίο ότι πριν λίγα χρόνια η συντριπτική πλειοψηφία των θαλασσοσπαιμικών της χώρας μεταγγίζονταν σε ένα νοσοκομείο της πρωτεύουσας με αποτέλεσμα την υποβάθμιση των καθημερινών συνθηκών ζωής τους.

Εν κατακλείδι, σημειώνεται σύμφωνα με πληθώρα διεθνών και ευρωπαϊκών μελετών ότι η διασφάλιση αποτελεσματικής παροχής ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης στα άτομα με χρόνιες παθήσεις αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την ομαλή ένταξή τους σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής.

Η ένταξη των ατόμων με χρόνιες παθήσεις στην παραγωγική διαδικασία

Είναι σαφές ότι για τη λήψη θετικών μέτρων και πολιτικών που απαιτούνται για την ένταξη των ατόμων με χρόνιες παθήσεις στην απασχόληση, η αξία της ανθρώπινης υπόστασης δεν πρέπει να περιορίζεται απλώς στη σχέση μεταξύ οφέλους για την αγορά εργασίας και κόστους για την κοινωνία.

Η επαναδραστηριοποίηση του ατόμου με χρόνια πάθηση στο χώρο της εργασίας του, εφ' όσον λαμβάνονται υπ' ό-

ψιν οι ανάγκες που απορρέουν από τη χρόνια πάθησή του, προϋποθέτει τη στήριξη του ατόμου όχι μόνο στο στάδιο της διάγνωσης της πάθησης αλλά και στο στάδιο της θεραπευτικής του αγωγής σε όλο το βίο του.

Ο κοινωνικός αποκλεισμός που βιώνουν τα άτομα με χρόνια πάθηση είναι άμεσα συνδεδεμένος με την παγιωμένη άποψη που αντιμετωπίζει τη χρόνια πάθηση ως ασθένεια. Επιπρόσθετα ο βαθμός του κοινωνικού αποκλεισμού εξαρτάται άμεσα από την κοινωνικοοικονομική κατάσταση του ατόμου. Για παράδειγμα είναι πολύ πιο εύκολο για ένα άτομο με χρόνια νεφρική ανεπάρκεια που ήταν στέλεχος επιχείρησης να επανέλθει στον εργασιακό του χώρο παρά για έναν ανιδεϊκτετο εργάτη. Μάλλον στην τελευταία περίπτωση η επαναφορά στον εργασιακό του χώρο καθίσταται αδύνατη. Στην περίπτωση αυτή είναι απαραίτητη η λήψη θετικών μέτρων πολιτικής όπως η εκπόνηση προγραμμάτων κατάρτισης για την ένταξη σε νέους εργασιακούς τομείς που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της χρόνιας πάθησής του.

Η ενημέρωση και η πληροφόρηση της κοινωνίας

Η εκπόνηση εκστρατειών ενημέρωσης και πληροφόρησης του κοινωνικού συνόλου για την κατανόηση των αναγκών και των δικαιωμάτων των ατόμων με χρόνια πάθηση μπορεί να επιτευχθεί μέσω:

- Ενημερωτικών εκπομπών για τα δικαιώματα και τις ανάγκες των ατόμων με χρόνια πάθηση με τη συμμετοχή των ιδίων των ατόμων με χρόνια πάθηση.
- Ενημέρωση του ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού σε θέματα αναπηρίας και υγείας προκειμένου να γνωρίσει την κοινωνική διάσταση της αναπηρίας.
- Ανάπτυξη και εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης των ατόμων με χρόνια πάθηση και των οικογενειών τους για την καλύτερη κατανόηση της πάθησης και την ικανότητα αντίληψης και εκτίμησης των ανα-

γκών που προκύπτουν από αυτήν. Η ενημέρωση των ατόμων με χρόνια πάθηση και η γνώση των ιδίων για την πάθηση τους αποτελεί ισχυρό σύμμαχο για την επιβράδυνση τυχόν επιπλοκών που σε μεγάλο ποσοστό χρονίως πασχόντων οδηγούν σε βαριές και πολλαπλές αναπηρίες.

Ενημερωτικές εκστρατείες για τη δωρεά οργάνων σώματος και την εθελοντική αιμοδοσία

Η δημιουργία ενημερωτικών εκστρατειών για τη διάδοση της ιδέας για τη δωρεά οργάνων και ιστών σώματος και την εθελοντική αιμοδοσία αποτελεί ένα ξεχωριστό και ιδιαίτερο τομέα που έχει απασχολήσει την Ε.Σ.Α.Ε.Α και τους φορείς που εκπροσωπούν τα άτομα με χρόνια νεφρική ανεπάρκεια και τα άτομα με θαλασσαιμία. Επιπρόσθετα η εξάπλωση της ιδέας της δωρεάς οργάνων και ιστών σώματος προϋποθέτει την αναμόρφωση του αναχρονιστικού νομοθετικού πλαισίου για τη δωρεά οργάνων και ιστών σώματος.

Διαμόρφωση κοινού πλαισίου δράσης των κατηγοριών χρονίων παθήσεων

Η εκδήλωση που διοργάνωσε στις 24 & 25 Απριλίου 2005 η Ε.Σ.Α.Ε.Α με θέμα "Άτομα με Χρόνια Πάθηση: "Από αποδέκτες παθητικής φροντίδας...σε πολίτες με δικαιώματα" συγκέντρωσε το ενδιαφέρον όλων των στελεχών των φορέων μελών της Συνομοσπονδίας και ανέδειξε μία σειρά προβληματισμών & στόχων που συνοψίζονται στο ακόλουθο κοινό πλαίσιο δράσης όλων των κατηγοριών χρονίων παθήσεων :

- Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Υγείας.
- Οργάνωση και λειτουργία εξειδικευμένων μονάδων για τις κατηγορίες χρονίων παθήσεων σε όλα τα Γενικά Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία της χώρας όπως : Δημιουργία νέων Μονάδων Θαλασσαιμίας , Συγγενούς Αιμορροφιλίας, Οργανωμένων Διαβητολογικών Κέντρων και

εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων μονάδων και κέντρων -Ποιοτική αναβάθμιση των υφιστάμενων μεταμοσχευτικών κέντρων, κρατικών μονάδων αιμοκάθαρσης, περιτοναϊκής κάθαρσης- Λειτουργία όλων των μονάδων χρονίων παθήσεων επί 24ώρου βάσεως.

- Πρόσληψη εξειδικευμένου ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού στις μονάδες παρακολούθησης ατόμων με χρόνια πάθηση.
- Στελέχωση των πρωτοβάθμιων μονάδων υγείας με ιατρούς κάθε ειδικότητας των χρονίων πασχόντων όπως : αιματολόγους, νεφρολόγους, διαβητολόγους κλπ.
- Δωρεάν χορήγηση των φαρμάκων και των αναλωσίμων υλικών κάθε χρόνιας πάθησης.
- Ποιοτική αναβάθμιση των υπηρεσιών κοινωνικής ασφάλισης και εξάλειψη χρονοβόρων γραφειοκρατικών διαδικασιών που υποβαθμίζουν την ποιότητα ζωής των ατόμων με χρόνια πάθηση.
- Δημιουργία Ειδικού Γραφείου για τις χρόνιες παθήσεις στο Υπουργείο Υγείας για την εξυπηρέτηση των αναγκών των ατόμων με χρόνια πάθηση.
- Κοινωνική και οικονομική αποκατάσταση των ατόμων με χρόνια πάθηση.
- Συμμετοχή των εκπροσώπων των ατόμων με χρόνια πάθηση στα κέντρα λήψης μέτρων και πολιτικών για την υγεία την απασχόληση την κοινωνική ασφάλιση-Έμφαση στο συμβουλευτικό ρόλο των φορέων που εκπροσωπούν τα άτομα με χρόνια πάθηση στην ανάπτυξη της φαρμακοβιομηχανίας.
- Ενημερωτικές καμπάνιες για την πρόληψη, τη γνώση των πρόσθετων αναγκών που απορρέουν από τις χρόνιες παθήσεις με πρωταρχικό στόχο την καταπολέμηση των διακρίσεων του κοινωνικού στιγματισμού και της προκατάληψης που είναι βαθιά ριζωμένες στην ελληνική κοινωνία.
- Ενημερωτικές εκστρατείες σε οργανωμένη βάση για την προώθηση της ιδέας της Εθελοντικής Αιμοδοσίας και της Δωρεάς Οργάνων και Ιστών Σώματος. ■

© European Parliament

6ο Τακτικό Εκλογοαπολογιστικό Συνέδριο ΕΣΑΕΑ

Αθήνα 9 - 12 Φεβρουάριου 2006

Θέματα
Αναπηρίας

H

Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑΕΑ) είναι ο τρίτοβάθμιος κοινωνικοσυνδικαλιστικός φορέας του αναπηρικού κινήματος της χώρας. Ιδρύθηκε το 1989 από οργανώσεις ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, προκειμένου να υπερασπιστεί θέματα κοινού ενδιαφέροντος για όλες τις κατηγορίες αναπηρίας και να αποτελέσει έναν ανεξάρτητο και ισχυρό φορέα εκπροσώπησης των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους στην ελληνική Πολιτεία και κοινωνία.

Βάσει του Καταστατικού της ΕΣΑΕΑ, κυρίαρχο όργανο της Συνομοσπονδίας είναι το Πανελλαδικό Συνέδριο των Αντιπροσώπων των Ομοσπονδιών και Σωματείων της δύναμης της (Εκλογοαπολογιστικό Συνέδριο), το οποίο αποφασίζει για όλα τα ζητήματα που αφορούν στη Συνομοσπονδία και είναι το όργανο που εκλέγει το Γενικό Συμβούλιο και την Ελεγκτική Επιτροπή της ΕΣΑΕΑ. Το Πανελλαδικό Συνέδριο συνέρχεται κάθε τρία (3) χρόνια. Μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί συνολικά πέντε (5) Εκλογοαπολογιστικά Συνέδρια.

Ταιυότητα Συνεδρίου

Το 6ο Εκλογοαπολογιστικό Συνέδριο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία πραγματοποιείται στην Αθήνα στο ξενοδοχείο Intercontinental στις 9 - 12 Φεβρουαρίου 2006. Το Συνέδριο γίνεται με την υποστήριξη του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας (ΕΝΑΕ) και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (ΚΕΔΚΕ).

Υγεία. Έργο ευθύνης. Δίνουμε ζωή στην ελπίδα.

Για μας υγεία σημαίνει φροντίδα και ευαισθησία, δύναμη και ελπίδα. Σημαίνει ένα καλύτερο αύριο. Σημαίνει έργο ευθύνης. Γι' αυτό στηρίζουμε τον αγώνα κατά των ναρκωτικών και του καρκίνου, ενισχύουμε την έρευνα για την επιστημονική πρόοδο, και βοηθάμε όσους έχουν ανάγκη.

...για ένα μέλλον πιο ανθρώπινο, πιο ασιτόδοτο,
πιο ευτυχισμένο.

Γιατί το πιο όμορφο παιχνίδι, είναι η ζωή!

ΟΠΑΠ

Πρόγραμμα Κοινωνικής Ευθύνης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 6ου ΕΚΛΟΓΟΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

09 Φεβρουαρίου 2006	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Αφιξη Συνεδρών από την περιφέρεια ✓ Εγγραφές
10 Φεβρουαρίου 2006	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Καταστατικό Συνέδριο ✓ Εκλογοαπολογιστικό Συνέδριο: Απολογισμός Πεπραγμένων Διοίκησης 2003 - 2006 ✓ Έγκριση Ισολογισμού - Απολογισμού 2003-2006
11 Φεβρουαρίου 2006	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Προγραμματισμός τριετίας 2006 - 2009 ✓ Εκλογές Νέας Διοίκησης ✓ Αναχώρηση Συνεδρών
12 Φεβρουαρίου 2006	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Συνεδρίαση νέου Γενικού Συμβουλίου

Απολογισμός Πεπραγμένων Διοίκησης 2003 - 2006

Την πρώτη επίσημη ημέρα έναρξης του Συνεδρίου, το ενδιαφέρον θα μονοπωλήσει ο απολογισμός πεπραγμένων της Διοίκησης για την τριετία 2003 - 2006. Μία τριετία που χαρακτηρίστηκε από τρία πολύ σημαντικά γεγονότα:

- **Την Ελληνική Προεδρία α' εξαμήνου 2003**, ένα γεγονός για το οποίο η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία εργάστηκαν μεθοδικά προκειμένου η Προεδρία να συμβάλει στην προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία. Κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας προωδήθηκαν τέσσερα Ψηφίσματα για τα άτομα με αναπηρία, τα οποία μπορούν μελλοντικά να οδηγήσουν στη θέσπιση νομοθεσίας για την καταπολέμηση των διακρίσεων των ατόμων με αναπηρία. Αξίζει να σημειωθεί ότι για πρώτη φορά σε Άτυπο Συμβούλιο Υπουργών Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων δόθηκε η δυνατότητα συμμετοχής σε αντιπροσωπεία του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία. Το Άτυπο Συμβούλιο (Ναύπλιο 23 - 24 Ιανουαρίου 2003) στην περιλήψη

της Προεδρίας για τα άτομα με αναπηρία δεσμεύτηκε για αναβαθμισμένη συνεργασία με τους Κοινωνικούς Εταίρους και τους φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών σε όλα τα επίπεδα προκειμένου τα ζητήματα των ατόμων με αναπηρία να συμπληρωθούν σε όλες τις σχετικές πολιτικές απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας ως οριζόντιο θέμα.

- **Το Ευρωπαϊκό Έτος Ατόμων με Αναπηρία 2003**, ένα γεγονός το οποίο συνέβαλε στην προώθηση της νέας προσέγγισης για την αναπηρία που στηρίζεται στα δικαιώματα και στην ανεμπόδιστη άσκησή τους, που αρνείται το ιατρικό μοντέλο και τον πατερναλισμό που αυτό συνεπάγεται, που βάζει την ισότιμη συμμετοχή στην κοινωνία και την οικονομία ως κεντρικό στόχο και τοποθετεί το άτομο με αναπηρία στο επίκεντρο των εξελίξεων ως κάτοχο και φορέα δικαιωμάτων. Η χώρα είχε μάλιστα την ευκαιρία να φιλοξενήσει την Εναρκτήρια Τελετή του Έτους στο Μέγαρο Μουσικής. Στην Εναρκτήρια Τελετή, ο Πρόεδρος του Φόρουμ και της ΕΣΑΕΑ, κ. Γ. Βαρδακαστάνης δήλωσε: *"Το 2003 δεν ανακηρύχθηκε για να λύσει τα τρέχοντα και καθημερινά προβλήματα των ατόμων με αναπηρία, τα οποία είναι υποχρέωσή μας να τα αντιμετωπίσουμε ανεξάρτητα εποχίων, ημερών και ετών. Η προ-*

σέγγιση του Έτους με αυτόν τον τρόπο ακυρώνει την πραγματική του αποστολή και εμπνέεται από βαθιά λαϊκιστικά χαρακτηριστικά. Η θέση του ελληνικού και ευρωπαϊκού Έτους Ατόμων με Αναπηρία είναι ότι το Έτος πρέπει να χρησιμοποιηθεί σε όλα τα επίπεδα ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό, τοπικό, για να κάνει τα θέματα που σχετίζονται με την αναπηρία πιο ορατά για να αναβαθμίσει τη θέση της αναπηρία στο δημόσιο διάλογο, για να προωθήσει μια βαθιά αλλαγή στον κοινωνικό, πολιτικό και νομικό πολιτισμό γύρω από τα θέματα της αναπηρίας. Μόνο έτσι το Έτος μπορεί να είναι αποτελεσματικό και να προσφέρει διαχρονικά αποτελέσματα". Στην πραγματικότητα η Συνομοσπονδία χρησιμοποίησε το 2003 ακριβώς με τον τρόπο που περιγράφει ο Πρόεδρος της στην παραπάνω δήλωση. Οι εκδόσεις που κατατέθηκαν στον Πρόεδρο της Βουλής το 2002 και το 2003 ανέδειξαν τα θέματα των ατόμων με αναπηρία από αυτήν την οπτική γωνία και μεταξύ των άλλων επετεύχθη η σύσταση Ειδικής Διακομματικής Επιτροπής για τα θέματα των ατόμων με αναπηρία και η πραγματοποίηση ειδικής συζήτησης στην ολομέλεια του Κοινοβουλίου το Δεκέμβριο 2003.

- **Τους Παραολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας**, ένα αθλητικό γεγονός το οποίο δημιούργησε ένα νέο τοπίο για την αναπηρία στη χώρα μας. Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες προετοίμασαν την ελληνική κοινωνία έτσι ώστε να είναι σε θέση να αποδέχεται τη διαφορετικότητα, να αρνείται τις διακρίσεις και να υποστηρίζει ενεργά την ισότητα των ευκαιριών για όλους τους πολίτες της. Η κοινωνική ευαισθητοποίηση είναι η μεγάλη κληρονομιά που άφησαν οι Παραολυμπιακοί Αγώνες στη χώρα μας. Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες χαρακτηρίστηκαν από την άρτια διοργάνωσή τους, από την αθρόα προσέλευση θεατών, από

Ποδητισμός. Έργο ευθύνης.

Κρατάμε το πνεύμα ζωντανό.

Θέατρο, ζωγραφική, μουσική, ποίηση. Η Τέχνη είναι ποδητισμός, είναι ο καθρέφτης της κοινότητάς μας. Και μας κάνει περήφανους, σαν Έλληνες, γιατί είναι η ίδια η ιστορία μας, η περιουσία μας, η κληρονομιά μας.

Γι' αυτό και εμείς δίνουμε τον καλύτερο εαυτό μας, με έργο ευθύνης για τον Ποδητισμό, για να ζει και να αναπτύσσεται η Τέχνη σε κάθε γωνιά της Ελλάδας.

... για ένα μέλλον πιο ανθρώπινο, πιο αισιόδοξο, πιο ευτυχισμένο.

Γιατί το πιο όμορφο παιχνίδι, είναι η ζωή!

ΟΠΑΠ

Πρόγραμμα Κοινωνικής Ευθύνης

την αύξηση του αριθμού συμμετοχής ξένων χωρών καθώς και από την παρουσίαση μιας ενισχυμένης και καλά προετοιμασμένης Ελληνικής Παραολυμπιακής Ομάδας. Στον τομέα της προσβασιμότητας, έγινε αξιολογικό έργο όσον αφορά στις αθλητικές εγκαταστάσεις, οι οποίες είναι πλέον σε θέση να δέχονται αθλητές και θεατές με αναπηρία, με ελάχιστες εξαιρέσεις. Όσον αφορά όμως στην προσβασιμότητα των Ολυμπιακών πόλεων, με εξαίρεση την Αθήνα όπου έγιναν ορισμένες προσπάθειες, όχι πάντα επιτυχείς, προκειμένου να γίνει πιο φιλική στα άτομα με αναπηρία, στις υπόλοιπες (Βόλο, Πάτρα, Ηράκλειο, Αρχαία Ολυμπία), δεν επιτεύχθηκε ο στόχος της προσβασιμότητας.

Η ΕΣΑΕΑ αξιοποιώντας αυτά τα τρία σημαντικά γεγονότα κατάφερε να δώσει νέα ώθηση στα θέματα που απασχολούν τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους. Βασικοί στόχοι που επιτεύχθηκαν την τριετία που πέρασε είναι:

Σε νομοθετικό επίπεδο:

- ✓ Η ενσωμάτωση της Οδηγίας 2000/78 στην εθνική μας νομοθεσία με το Ν.3304/05,
- ✓ Η τροποποίηση του Ν.2643/98 με το Ν.3227/04 που στοχεύει στην επίλυση των προβλημάτων που προέκυψαν κατά την εφαρμογή του προηγούμενου νόμου,
- ✓ Η ένταξη των συμβασιούχων - ατόμων με αναπηρία που εργάζονται μέσω των προγραμμάτων του Ο.Α.Ε.Δ. στο Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθ. 164 και 180 /2004,
- ✓ Η μετατροπή των Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας σε Ν.Π.Δ.Δ. και η συμμετοχή της ΕΣΑΕΑ στα Διοικητικά Συμβούλια των Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας (Ν. 3106/2003 και Ν.3329/05),
- ✓ Η επίλυση πολλών ασφαλιστικών θεμάτων για τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους με το Ν.3232/04,

- ✓ Ο ορισμός διευκολύνσεων από κάθε είδους εργοδότες Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα στα αιρετά μέλη των Διοικήσεων των αντιπροσωπευτικών οργανώσεων ατόμων με αναπηρία για την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων τους με το Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθ. 19/2004,
- ✓ Η επιχορήγηση της ΕΣΑΕΑ και των φορέων μελών της με τους Ν.3106/04 και το Ν.3209/03,
- ✓ Η αναμόρφωση επιδοματικής πολιτικής και η αύξηση των προνοιακών επιδομάτων που χορηγούνται σε άτομα με αναπηρία για τα έτη 2004-2007. Για αυτήν την περίοδο δεσμεύτηκαν επιπλέον 110 εκ. ευρώ και αφορά 150.000 άτομα με αναπηρία,
- ✓ Η σύσταση Τμημάτων Προσβασιμότητας σε Ν.Π.Δ.Δ., δημόσιες υπηρεσίες και ΟΤΑ με το Ν.3230/04,
- ✓ Η δυνατότητα μετεγγραφής φοιτητών και σπουδαστών με αναπηρία και φοιτητών - σπουδαστών που είναι παιδιά ατόμων με αναπηρία βάσει του Ν.3282/2004.

Σε πολιτικό επίπεδο:

Στον τομέα της πρόσβασης:

- ✓ Η συγκρότηση ειδικής Επιτροπής για την προσβασιμότητα που προέβλεπε ο Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός στο ΥΠΕΧΩΔΕ,
- ✓ Η συμπερίληψη εκπροσώπου της ΕΣΑΕΑ ως τακτικό μέλος στην Επιτροπή Προσβασιμότητας του Υπουργείου Μεταφορών,
- ✓ Η δρομολόγηση ουσιαστικής συνεργασίας του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και της ΕΣΑΕΑ. Ξεκίνησε από κοινού επεξεργασία εθνικού σχεδίου δράσης για τη βελτίωση της ασφάλειας των δρομολογιακών πλοίων στα άτομα με αναπηρία,
- ✓ Η ένταξη στο πρόγραμμα ελεγκτικής δράσης του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης του ελέγχου προσβασιμότητας σε όλες τις υποδομές κτιρια-

κές, ηλεκτρονικές και ψηφιακές σε κάθε Υπηρεσία στην οποία διενεργείται έλεγχος, ασχέτως αφορμής με την οποία αυτή διενεργείται. Δρομολογήθηκε δε συνεργασία μεταξύ ΕΣΑΕΑ και Σώματος Επιθεωρητών για τον καθορισμό των κριτηρίων επιθεώρησης των δημοσίων υπηρεσιών σχετικά με την προσβασιμότητα,

- ✓ Η σύνταξη κειμένου αναφοράς για την προσβασιμότητα, με στόχο την κατά το δυνατόν σφαιρικότερη προσέγγιση της προσβασιμότητας και ταυτόχρονα την ανάδειξη της κρισιμότητάς της και των ελλείψεων που υπάρχουν στην ελληνική πραγματικότητα, υποκινώντας έτσι την ελληνική Πολιτεία να δραστηριοποιηθεί για τη διασφάλιση υποδομών, υπηρεσιών και αγαθών προσβάσιμων στα άτομα με αναπηρία. Το κείμενο αυτό κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων στις 3 Δεκέμβρη 2005 -Εθνική Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία.

Στον τομέα της εκπαίδευσης:

- ✓ Παρά τις προσπάθειες της Συνομοσπονδίας, στα θέματα εκπαίδευσης ατόμων με αναπηρία υπήρξε στασιμότητα. Η εκπαίδευση παραμένει ένας από τους βασικούς τομείς για την επόμενη τριετία και για το λόγο αυτό, η ΕΣΑΕΑ προκειμένου να αναδείξει το θέμα της εκπαίδευσης διοργάνωσε στις 3 Δεκεμβρίου 2005 Ημερίδα με θέμα "Ένα εκπαιδευτικό σύστημα για όλους, χωρίς αποκλεισμούς". Η Ημερίδα έδωσε για πρώτη φορά την ευκαιρία όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, Κυβέρνηση, πολιτικά κόμματα, εκπαιδευτική κοινότητα, νομαρχιακή και τοπική αυτοδιοίκηση και αναπηρικό κίνημα, να συζητήσουν σε βάθος το ζήτημα της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία και να προτείνουν μέτρα για τη συνολική και σε βάθος χρόνου αναβάδμιση της.

Έργο ευθύνης για την κοινωμία. Το δικό μας παιχνίδι. Η ζωή.

Το δικό μας παιχνίδι είναι ένα παιχνίδι με αξίες γνήσια ελληνικές.
Ποδησμός, Παιδεία, Υγεία, Αθλητισμός.

Αξίες που κάνουν τη ζωή μας πιο όμορφη, πιο δημιουργική. Αξίες που
στηρίζουμε έμπρακτα, με υψηλό σίσθημα κοιωνικής ευθύνης, με
προσώδωση και με πάθος. Σαν μια μεγάλη ομάδα. Και μαζί, θέτουμε τις
βάσεις για ένα μέλλον πιο ανθρωπινό, πιο ανισόδοξο, πιο ευτυχασμένο.

Γιατί το πιο όμορφο παιχνίδι, είναι η ζωή!

ΟΠΑΠ

Πρόγραμμα Κοινωνικής Ευθύνης

Στον τομέα της απασχόλησης

- ✓ Βασικό μέλημα της Συνομοσπονδίας ήταν η τακτική εφαρμογή του Ν. 2643/98. Στο χρονικό διάστημα που πέρασε, ολοκληρώθηκε η προκήρυξη για το 2002 και έγινε η προκήρυξη για το 2004. Εξαιτίας όμως προβλημάτων που προέκυψαν κατά την εφαρμογή του νόμου, η Συνομοσπονδία εισηγήθηκε την τροποποίηση του με το Ν.3227/04, ο οποίος όμως δεν έχει δοκιμαστεί στην πράξη.
- ✓ Η ΕΣΑΕΑ συμμετέχει στην Εθνική Επιτροπή Απασχόλησης και στην Εθνική Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας.

Στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας

- ✓ Βασικό μέλημα της ΕΣΑΕΑ ήταν η κατάρτιση ενός εθνικού σχεδίου αποϊδρυματοποίησης, το οποίο να περιλαμβάνει δράσεις που να στηρίζονται σε δύο πυλώνες: **α)** στην αναδιοργάνωση και τον επαναπροσδιορισμό των δομών κλειστής περίθαλψης που υπάρχουν και φιλοξενούν άτομα με αναπηρία και **β)** στην ανάπτυξη υποστηρικτικού πλαισίου, το οποίο θα διασφαλίζει την παραμονή των ατόμων με βαριές αναπηρίες και πολλαπλές ανάγκες εξάρτησης στην κοινότητα. Η θέση της ΕΣΑΕΑ όσον αφορά στο σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός Εθνικού Σχεδίου Αποϊδρυματοποίησης παρουσιάστηκε σε Ετήσια Έκθεση της στις 3 Δεκέμβρη 2004 με τίτλο: "Άτομα με Βαριές Αναπηρίες και Πολλαπλές Ανάγκες Εξάρτησης: οι Αποκλεισμένοι ανάμεσα στους Αποκλεισμένους."

Σε επικοινωνιακό επίπεδο:

- ✓ Η έκδοση του Περιοδικού "Θέματα Αναπηρίας". Το περιοδικό κυ-

κλοφόρησε για πρώτη φορά το Μάιο του 2005 (μέχρι σήμερα έχουν κυκλοφορήσει 3 τεύχη), είναι τριμηνιαίο, ξεκίνησε να εκδίδεται σε 5.000 αντίτυπα και έχει φτάσει τα 7.500 και διανέμεται δωρεάν.

- ✓ Η δημιουργία νέας Ιστοσελίδας της ΕΣΑΕΑ www.esaea.gr που δίνει τη δυνατότητα παροχής ολοκληρωμένης και αξιόπιστης πληροφόρησης για κάθε επισκέπτη, άτομο με αναπηρία ή μη, με σκοπό την ταχεία και άμεση ενημέρωσή του, τη θεμελίωση της διεκδίκησής του ή τον εμπλουτισμό της μελέτης του σε θέματα αναπηρίας. Η νέα ιστοσελίδα της ΕΣΑΕΑ συμμορφώνεται πλήρως με τα διεθνή πρότυπα προσβασιμότητας.
- ✓ Η δημιουργία Γραφείου Τύπου στην ΕΣΑΕΑ με στόχο τη διάχυση της πληροφορίας στα ΜΜΕ και την προβολή του έργου της ΕΣΑΕΑ.

Η ΕΣΑΕΑ ως μέλος άλλων δικτύων

Η ΕΣΑΕΑ στην Ευρώπη

Η Συνομοσπονδία, συναισθανόμενη τη μεγάλη σημασία των αποφάσεων που παίρνονται σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον αντίκτυπο αυτών στη ζωή των ατόμων με αναπηρία, υπήρξε ιδρυτικό μέλος και συνεχίζει να συμμετέχει ενεργά στη σημαντικότερη οργάνωση - ομπρέλα που εκπροσωπεί τα άτομα με αναπηρία στην Ευρώπη, το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία. Το ευρωπαϊκό αναπηρικό κίνημα, το 1999, το 2001 και το 2005 εξέλεξε στη θέση του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία τον Πρόεδρο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία κ. Γ. Βαρδακαστάνη, εμπιστευόμενο ουσιαστικά την ηγεσία του στο ελληνικό αναπηρικό κίνημα. Συμμετέχοντας στο Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, η φωνή του ελληνικού αναπηρικού κινήματος είναι παρούσα και συμβάλλει στη δημιουργία ενός νέου πολιτικού πλαισίου ό-

που η αναπηρία στηρίζεται στην ισότητα των ευκαιριών και απέχει από την ιδέα που δέλει τα άτομα με αναπηρία ως παθητικούς αποδέκτες φροντίδας και φιλανθρωπίας σε βάρος της αυτονομίας.

Η ΕΣΑΕΑ στη Νότια Ευρώπη

Η Συνομοσπονδία, με στόχο τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των Εθνικών Συμβουλίων των Ατόμων με Αναπηρία του ευρύτερου γεωπολιτικού χώρου της Μεσογείου, συμμετέχει από το 1998 στην Επιτροπή Νοτίου Ευρώπης για την αναπηρία.

Η ΕΣΑΕΑ στα Βαλκάνια

Η ΕΣΑΕΑ υποστηρίζει την πρωτοβουλία ενδυνάμωσης των αναπηρικών οργανώσεων στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων και συγκεκριμένα στην Αλβανία, στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, στην Κροατία, στην Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, στη Σερβία και το Μαυροβούνιο. Βασικό στόχος είναι η σύσταση μιας βαλκανικής συντονιστικής δομής μεταξύ των αναπηρικών οργανώσεων των Βαλκανίων.

Η ΕΣΑΕΑ στην Κύπρο

Μεταξύ των αναπηρικών κινήματων της Ελλάδας και της Κύπρου, με στόχο την προώθηση όρων και προϋποθέσεων για τη διασφάλιση της ισονομίας, της αυτονομίας και της πλήρους συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία, συγκροτήθηκε Επιτροπή Συντονισμού. Η Επιτροπή Συντονισμού συνεδρίασε για πρώτη φορά στο Ρέθυμνο Κρήτης στις 18 Οκτωβρίου 2003, και στη Διακήρυξη που υιοθετήθηκε διακηρύσσεται η απόφαση για προώθηση αλλαγής στον τρόπο προσέγγισης της αναπηρίας από το ιατρικό και φιλανθρωπικό μοντέλο στο κοινωνικοπολιτικό.

Όλα τα κείμενα του 6ου Εκλογο-απολογιστικού Συνεδρίου θα τα βρείτε αναρτημένα στην ιστοσελίδα της ΕΣΑΕΑ www.esaea.gr

Πρωθώντας τη **νέα προσέγγιση** της αναπηρίας στον τομέα της απασχόλησης

του **Δημήτρη Λογαρά**

Υπεύθυνου Δημοσιότητας του Έργου της Α.Σ. "Νέα Προσέγγιση"

Το Πρόγραμμα της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας (Κ.Π.) EQUAL, που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Απρίλιο του 2000 για την περίοδο προγραμματισμού του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου 2000 - 2006, σχεδιάστηκε για να ενισχύσει την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση και απευθύνεται σε ομάδες πληθυσμού που αντιμετωπίζουν εμπόδια στην επαγγελματική και κατ' επέκταση κοινωνική ένταξη και επανένταξή τους. Πρόκειται για μία νέα Πρωτοβουλία που σχεδιάστηκε με σκοπό να λειτουργήσει ως ένα πεδίο πειραματισμού και δοκιμής νέων μεθόδων για την καταπολέμηση των διακρίσεων και των ανισοτήτων στην αγορά εργασίας.

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.Ε.Α.), στο πλαίσιο εφαρμογής του Β' Κύκλου του Προγράμματος της Κ.Π. EQUAL, ανέλαβε για δεύτερη φορά, για τη χρονική περίοδο 2005 - 2007, το συντονισμό ενός Έργου EQUAL. Το νέο Έργο, με τίτλο "Ολοκληρωμένη παρέμβαση για την ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην εργασία", υλοποιείται από την Αναπτυξιακή Σύμπραξη (Α.Σ.) "Νέα Προσέγγιση" στην οποία - πέραν του Συντονιστή Εταίρου (Ε.Σ.Α.Ε.Α.) - συμμετέχουν άλλοι 11 καταξιωμένοι φορείς με αναγνωρισμένη και αξιόπιστη εμπειρία σε σχέση με τις πληθυσμιακές ομά-

δες στις οποίες το Έργο απευθύνεται και τους επιδιωκόμενους στόχους του. Οι φορείς αυτοί - που στο πλαίσιο συγκρότησης της Αναπτυξιακής Σύμπραξης καλούνται Εταίροι - είναι οι παρακάτω: Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών, Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος, Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης, Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος, Νομαρχία Αθηνών, Δήμος Μελίκης Ν. Ημαθίας, Αναπτυξιακή Εταιρία Ν. Ξάνθης Α.Ε., Λάμπρος Νικολαΐδης Α.Ε., Systema Technologies Α.Ε., Ίδρυμα Τεχνολογίας & Έρευνας - Ινστιτούτο Πληροφορικής, Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών.

Το Έργο εστιάζει στην καταπολέμηση των δυσκολιών πρόσβασης και παραμονής στην αγορά εργασίας που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία που βιώνουν απλή ή πολλαπλή διάκριση. Πιο συγκεκριμένα, ομάδα στόχος του έργου είναι τόσο τα άτομα με αναπηρία που βιώνουν διάκριση λόγω αυτής καθ' αυτής της αναπηρίας τους (απλή διάκριση), όσο και τα άτομα με αναπηρία που υφίστανται επιπλέον διακρίσεις λόγω άλλων αιτών όπως είναι το φύλο, η μετανάστευση, οι γλωσσικές, θρησκευτικές και πολιτισμικές διαφοροποιήσεις (πολλαπλή διάκριση). Επειδή, όπως είναι γνωστό, τα άτομα με αναπηρία αποτελούν μια ανομοιογενή πληθυσμιακή ομάδα, με διαφορετι-

κές ανάγκες και δυνατότητες, το Έργο απευθύνεται σε εκείνα τα άτομα με αναπηρία που το είδος και η βαρύτητα της αναπηρίας τους επιτρέπει την ένταξή τους στη σύγχρονη αγορά εργασίας.

Βασικός σκοπός του Έργου είναι η δημιουργία καινοτόμων μεθόδων και πρακτικών, καθώς και νέων υπηρεσιών που διευκολύνουν την πρόσβαση των ατόμων της ομάδας στόχου στην αγορά εργασίας και κατ' επέκταση προωθούν την κοινωνική τους ένταξη - εφόσον πλέον είναι κοινά παραδεκτό ότι η απασχόληση αποτελεί το κλειδί για την επίτευξη αυτής.

Το Έργο στο σύνολό του:

- α)** ενσπινρίζεται τις βασικές αρχές του κοινωνικού μοντέλου προσέγγισης της αναπηρίας ("Νέα Προσέγγιση"), σύμφωνα με το οποίο η αναπηρία δεν αντιμετωπίζεται ως ατομικό, αλλά ως κοινωνικό ζήτημα, εφόσον τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία δεν είναι συνέπεια των ατομικών τους λειτουργικών περιορισμών, αλλά συνέπεια της αδυναμίας της κοινωνίας να λάβει υπόψη τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες αυτής της πληθυσμιακής ομάδας,
- β)** αντιμετωπίζει το ζήτημα της απασχολησιμότητας των ατόμων με

αναπηρία ολιστικά ("ολοκληρωμένη παρέμβαση").

Ειδικότεροι στόχοι του Έργου είναι:

- η βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης (φυσικής και ηλεκτρονικής) στην πληροφόρηση,
- η παροχή ολοκληρωμένης και συntonισμένης πληροφόρησης σε ζητήματα απασχόλησης,
- η παροχή εξατομικευμένης στήριξης βάσει των ιδιαίτερων αναγκών ανά κατηγορία αναπηρίας,
- η άρση των στερεοτυπικών αντιλήψεων των εργοδοτών και του γενικού πληθυσμού σχετικά με τις δυνατότητες και τις ικανότητες των ατόμων με αναπηρία,
- η ενίσχυση της εικόνας των ίδιων των ατόμων με αναπηρία για την απασχολησιμότητά τους,
- η βελτίωση της ποιότητας εργασίας της ομάδας στόχου.

Το Έργο χωρίζεται σε δύο σκέλη:

I) Εθνικό σκέλος Έργου

"Ολοκληρωμένη παρέμβαση για την ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην εργασία"

Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του εθνικού σκέλους του Έργου ταξινομούνται στις παρακάτω δύο κατηγορίες:

A. Υποστήριξη - ενδυνάμωση

A1. Δημιουργία Δικτύου Πολυδύναμων Κέντρων για την πληροφόρηση, στήριξη και ενδυνάμωση των ατόμων με αναπηρία στον τομέα της απασχόλησης

Στο πλαίσιο του Έργου θα δημιουργηθεί και θα λειτουργήσει ένα Δίκτυο Πολυδύναμων Κέντρων στήριξης, πληροφόρησης και ενδυνάμωσης της ομάδας στόχου του Έργου στον τομέα της απασχόλησης. Το Δίκτυο των Πολυδύναμων Κέντρων θα αποτελείται από 6 Υπηρεσίες που θα λειτουργούν σε χώρο που θα διαθέσουν οι Εταίροι: Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, Πανελληνίος Σύνδεσμος Τυφλών, Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος, Νομαρχία Αθηνών, Δήμος Μελίκης Ν. Ημαθίας, Αναπτυξιακή Εταιρία Ν. Ξάνθης. Το καινοτόμο Δίκτυο αποτελεί την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου υποστηρικτικού συστήματος που φιλοδοξεί να αντιμετωπίσει ολιστικά το πρόβλημα της απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία.

Ενόψει της δημιουργίας και λειτουργίας του Δικτύου των Πολυδύναμων Κέντρων προβλέπεται:

Ενόψει της δημιουργίας και λειτουργίας του Δικτύου των Πολυδύναμων Κέντρων προβλέπεται:

- i) η υλοποίηση Σεμιναρίου Επιμόρφωσης Συμβούλων Απασχόλησης Απλών και Πολλαπλών Διακρίσεων, προκειμένου τα στελέχη που θα επιμορφωθούν να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες σε ζητήματα διακρίσεων και επαγγελματικής - κοινωνικής ένταξης ώστε να μπορούν να εξυπηρετούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό τα άτομα της ομάδας στόχου του Έργου που θα προσεγγίζουν τα Κέντρα.
- ii) η δημιουργία ενός πρότυπου συστήματος Προσβάσιμων Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών, το οποίο θα ενταχθεί στα Κέντρα ως μέρος της τεχνολογικής υποδομής τους, προκειμένου οι εξυπηρετούμενοι να ωφεληθούν από τις δυνατότητες που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες.
- iii) η ανάπτυξη ενός συστήματος σύζευξης προσφοράς και ζήτησης εργασίας, το οποίο θα αντιστοι-

χίζει την απαίτηση για ανθρώπινους πόρους με τα προσόντα και τις δεξιότητες των άνεργων ατόμων με αναπηρία που θα προσεγγίζουν τα Πολυδύναμα Κέντρα, διευκολύνοντας τόσο τις προσπάθειες των ίδιων των άνεργων ατόμων της ομάδας στόχου του Έργου στην εξεύρεση εργασίας, όσο και το έργο των Συμβούλων Απασχόλησης Απλών και Πολλαπλών Διακρίσεων που θα απασχολούνται σε αυτά.

A2. Δημιουργία Εθνικού Δικτύου Στήριξης της Απασχόλησης

Αφορά στη δημιουργία και λειτουργία ενός Εθνικού Δικτύου για τη διευκόλυνση και ενίσχυση της συνεργασίας και της ανταλλαγής ιδεών, εμπειριών και πρακτικών μεταξύ φορέων και προσώπων για θέματα σχετικά με την απασχόληση των ατόμων της ομάδας στόχου του Έργου.

Το Δίκτυο θα αποτελείται: **α)** από μία διαδικτυακή εφαρμογή - Φόρουμ Απασχόλησης Ατόμων με Αναπηρία που βιώνουν απλή ή πολλαπλή διάκριση - στο πλαίσιο του οποίου θα λειτουργούν Ομάδες Ειδικού Ενδιαφέροντος και **β)** από ένα φυσικό δίκτυο μεταναστών με αναπηρία, με σκοπό την ενδυνάμωσή τους λόγω των πρόσθετων δυσκολιών πρόσβασης που αντιμετωπίζουν στην αγορά εργασίας.

B. Διερεύνηση επαγγελματικών προοπτικών και άρση στερεοτυπικών αντιλήψεων

B1. Εκπόνηση μελετών για την απασχόληση της ομάδας στόχου του Έργου

Στο πλαίσιο του Έργου θα εκπονηθούν οι παρακάτω δύο μελέτες (μέσω της διεξαγωγής ποιοτικών ερευνών):

- i) "Μελέτη παραδοσιακών και νέων επαγγελμάτων για άτομα με αναπηρία", με σκοπό την άρση στερεοτυπικών αντιλήψεων και μύθων που θέλουν τα άτομα με αναπηρία να απασχολούνται σε συγκεκριμένους τομείς και θέσεις εργασίας.
- ii) "Μελέτη επαγγελματικών προοπτικών των ατόμων με αναπηρία του Πομακικού πληθυσμού", με σκοπό τη διερεύνηση των ιδιαιτεροτήτων τους, της θέσης τους και των επαγγελματικών προοπτικών τους στη σύγχρονη αγορά εργασίας.

B2. Δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων του Έργου

Οι ενέργειες πληροφόρησης και δημοσιότητας που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Έργου φιλοδοξούν στη μεγαλύτερη δυνατή ενημέρωση της ομάδας στόχου, στην πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση των εργοδοτών και του ευρύτερου κοινού για τις δράσεις και τα αποτελέσματά του, με απώτερο σκοπό την άρση προκαταλήψεων, στερεοτυπικών αντιλήψεων, μύθων και εσφαλμένων παγιωμένων συμπεριφορών.

II) Διακρατικό σκέλος Έργου

"Νέοι δρόμοι για τα άτομα με αναπηρία στην Ευρώπη" ("New ways for Disabled in Europe")

Η Α.Σ. 'Νέα Προσέγγιση' μαζί την Ιταλική Α.Σ. "Officine delle Arti" και την Πολωνική Α.Σ. "Per Linguas Mundi ad Laborem" έχει ήδη ξεκινήσει την υλο-

ποίηση των δράσεων που περιλαμβάνονται στο Διακρατικό Σύμφωνο Συνεργασίας που έχουν από κοινού συνάψει και το οποίο φέρει τον τίτλο "Νέοι δρόμοι για τα Άτομα με Αναπηρία στην Ευρώπη" ("New ways for Disabled in Europe").

Το Διακρατικό Έργο στοχεύει στην άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν στην αγορά εργασίας τα άτομα με αναπηρία που βιώνουν απλή ή πολλαπλή διάκριση και στην αύξηση των ευκαιριών απασχόλησής τους. Οι Διακρατικοί Εταίροι θα συνεργάζονται ώστε μέσω της ανταλλαγής εμπειριών, τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών να αναπτύξουν συμπληρωματικές μεθόδους και καινοτόμα εργαλεία που θα βελτιώσουν την κατάσταση της απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία τόσο σε εθνικό, όσο και σε διακρατικό επίπεδο.

Οι σκοποί του Διακρατικού Σχεδίου, που άπτονται με τα κοινά προβλήματα και ενδιαφέροντα των διακρατικών Εταίρων, είναι:

- η βελτίωση και διευκόλυνση της επαγγελματικής και κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία,
  - η ανταλλαγή μεθοδολογικών εργαλείων και τρόπων παρέμβασης,
  - η βελτίωση του επιπέδου ενημέρωσης των φορέων απασχόλησης και των ίδιων των ατόμων με αναπηρία,
  - η διευκόλυνση της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στην πληροφόρηση σε ζητήματα απασχόλησης,
  - η βελτίωση των Δομών Στήριξης.
- Στις δράσεις του Διακρατικού Έργου

προβλέπεται: η εκπόνηση σύντομου συγκριτικού οδηγού για την ανταλλαγή μεθοδολογιών, εργαλείων και πρακτικών, η υλοποίηση Σεμιναρίου για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας των ατόμων με αναπηρία μέσω της επιμόρφωσης, η υλοποίηση Σεμιναρίου για την ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας μέσω της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών, η πραγματοποίηση επισκέψεων μελέτης για την ανταλλαγή πληροφοριών, εμπειριών και καλών πρακτικών, η δημοσιοποίηση του Διακρατικού Έργου και η διάχυση των αποτελεσμάτων του.

Επίλογος

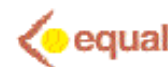
Οι δράσεις και τα προϊόντα τόσο του εθνικού, όσο και του διακρατικού σκέλους του Έργου καθορίστηκαν με βάση τις δυνατότητες και τις προοπτικές που υπάρχουν, ώστε οι νέες προσεγγίσεις και οι καλές πρακτικές που θα προκύψουν από την υλοποίησή του, να μπορούν να υιοθετηθούν και να αξιοποιηθούν ευρύτερα, επιτρέποντας την ενσωμάτωσή τους στις εθνικές πολιτικές. Οι δράσεις του Έργου φιλοδοξούν να τροφοδοτήσουν έναν ευρύ δημόσιο, κοινωνικό και πολιτικό διάλογο για την ομάδα στόχο του Έργου και να αναδείξουν θέματα ζωτικής σημασίας για αυτήν. ■

Περισσότερες πληροφορίες

σχετικά με το Έργο της ΑΣ "Νέα Προσέγγιση" σύντομα θα μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Έργου: www.nea-prosegisi.gr

"Το Έργο της Αναπτυξιακής Σύμπραξης "Νέα Προσέγγιση" εντάσσεται στο Πρόγραμμα της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας EQUAL, Άξονας 1: "Απασχολησιμότητα", Μέτρο 1.1.: "Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας" και συγχρηματοδοτείται κατά 75 % από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και κατά 25% από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας"

Η θέσπιση του κριτηρίου της προσβασιμότητας και της μη διακριτικής μεταχείρισης στους Κανονισμούς των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2007 - 2013: Απαίτηση 50 εκατομμυρίων Ευρωπαϊών πολιτών με αναπηρία

της *Sophie Beaumont*

Στελέχους του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία για θέματα Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αυτήν την περίοδο, διαπραγματεύονται πέρα από τους μελλοντικούς πόρους χρηματοδότησης της Ε.Ε. για την επόμενη περίοδο των 6 ετών (2007-2013) και το πώς οι περιφερειακές κατανομές χρηματοδότησης πρέπει να μοιραστούν μεταξύ μιας πρόσφατα διευρυμένης Ευρώπης 25 Κρατών Μελών.

Η απόφαση σχετικά με την κατανομή χρηματοδότησης είναι κρίσιμη για όλες τις χώρες της Ευρώπης, δεδομένου ότι θα καθορίσει τους πόρους που θα δοθούν για την οικονομική ανάπτυξη και εξέλξη των φτωχότερων περιοχών της Ευρώπης. Με τη διεύρυνση αναμένεται ότι το 70% της χρηματοδότησης θα πάει στις νέες Ανατολικές Ευρωπαϊκές χώρες. Συγχρόνως θα υπάρξουν ορισμένοι πόροι που θα εξακολουθήσουν να διατίθενται οριζόντια, και ιδιαίτερα, για να υποστηρίξουν τις πιο ευάλω-

τες ομάδες πληθυσμού της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία.

Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, η οργάνωση - ομπρέλα που εκπροσωπεί το ευρωπαϊκό αναπηρικό κίνημα, έχει κάνει μεγάλη εκστρατεία προκειμένου να διασφαλίσει ότι τα ζητήματα των ατόμων με αναπηρία θα ενταχθούν σε όλους τους τομείς χρηματοδότησης.

Η σημαντικότερη πηγή χρηματοδότησης της Ε.Ε. προέρχεται από τα γνωστά ως Διαρθρωτικά Ταμεία. Τα Διαρθρωτικά Ταμεία κατέχουν το 36% του γενικού προϋπολογισμού της Ε.Ε. - ένα τεράστιο χρηματικό ποσό!

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία είναι ένα βασικό εργαλείο για την υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία σε ολόκληρη την Ευρώπη. Είναι βασικά γιατί αφορούν στη:

- μείωση και ανακούφιση

του κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους μέσω της προώθησης της μη-διάκρισης και της θετικής δράσης προς τα άτομα με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ζωής και όχι μόνο στο χώρο εργασίας,

- προώθηση της ολοκλήρωσης των πολιτικών και των πρακτικών μη-διάκρισης οριζόντια σε επίπεδο Ε.Ε. και σε επίπεδο εθνικών προγραμμάτων χρηματοδότησης και πολιτικών,
- προώθηση ενός προσιτού φυσικού περιβάλλοντος για τα άτομα με αναπηρία,
- πρόσβαση στις δημόσιες συγκοινωνίες, το δομημένο περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και τις τεχνολογίες επικοινωνιών και πληροφοριών,
- ενίσχυση της ικανότητας των αντιπροσωπευτικών ΜΚΟ για θέματα αναπηρίας.

Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία και τα μέλη του εργάζονται έτσι ώστε να

κερδίσουν την υποστήριξη των οργάνων της Ε.Ε. όσον αφορά στις προτάσεις του.

Από τα τρία όργανα της Ε.Ε., το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι ο πιο ένθερμος υποστηρικτής των βασικών προτάσεων του Φόρουμ για τους προτεινόμενους Κανονισμούς Διαρθρωτικών Ταμείων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει συμπεριλάβει πρόταση στο βασικό Κανονισμό των Διαρθρωτικών Ταμείων να μπει ρητή αναφορά στην αναπηρία και τη μη-διάκριση και επίσης η δυνατότητα πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρία να γίνει όρος από τα Ταμεία. Αυτό θα σήμαινε ότι, εάν υιοθετούνταν η πρόταση από τα όργανα της Ε.Ε., καμία χρηματοδότηση της Ε.Ε. για τις περιφερειακές και κοινωνικές εξελίξεις δε θα μπορούσε να διατεθεί ή να ξοδευτεί σε προγράμματα που δεν τήρησαν πλήρως τις προδιαγραφές προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία ή που έκαναν διακρίσεις εις βάρος των ατόμων με αναπηρία.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υποστήριξε επίσης ανάλογη απαίτηση για μη-διάκριση και ένταξη για τα άτομα με αναπηρία όσον αφορά στους προτεινόμενους Κανονισμούς σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Για τα έργα του ΕΚΤ, αυτό σημαίνει ότι τα άτομα με αναπηρία πρέπει να έχουν ίση πρόσβαση στα γενικά προγράμματα ε-

παγγελματικής κατάρτισης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υιοθέτησε τη θέση του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία τον Ιούλιο αυτού του έτους και τα Κράτη Μέλη έρχονται τώρα να αποφασίσουν πώς θα ανταποκριθούν στις προτάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Πολλή δουλειά πρέπει ακόμα να γίνει για να πειστεί η ελληνική κυβέρνηση για τις προτάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και εκείνες του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία. Τα Κράτη Μέλη έχουν συμφωνήσει να συμπεριλάβουν μια γενική πρόταση για τη μη-διάκριση στον κύριο Κανονισμό των Διαρθρωτικών Ταμείων (ο Γενικός Κανονισμός).

Εντούτοις, μέχρι τώρα, δεν συμφωνούν με τη συμπεριληψη μιας ρητής αναφοράς στη δυνατότητα πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρία στον Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής ως απαίτηση και όρο για την Ε.Ε. που χρηματοδοτεί δημόσιες συγκοινωνίες, υποδομές ή εξελίξεις στις τεχνολογίες επικοινωνιών και πληροφοριών.

Χωρίς αυτήν τη ρητή απαίτηση στους Κανονισμούς, το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία ανησυχεί ότι, για άλλη μια φορά, τα Κράτη Μέλη, συμπεριλαμβανομένης της Κυβέρνησης της Ελλάδας, θα ξεχάσουν την ανάγκη προσβασιμότητας όταν για παράδειγμα χτίζουν νέα δη-

μόσια κτήρια ή νέες στάσεις λεωφορείων ή σιδηροδρομικούς σταθμούς ή όταν εγκαθιστούν νέα δημόσια τηλεφωνα ή σημεία παροχής δημόσιων πληροφοριών.

Αναμένεται ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα εξετάσει τη θέση των Κρατών Μελών στη Δεύτερη Ανάγνωση τον Ιανουάριο του 2006.

Επίσης, μεγάλη σημασία έχει το πόσο γρήγορα τα Κράτη Μέλη μπορούν να συμφωνήσουν τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. για τα επόμενα έτη 2007-2013.

Έχουμε πολλή δουλειά να κάνουμε για να συνεχιστεί η πίεση στις κυβερνήσεις και στους Ευρωπαϊκούς Κοινοβουλευτικούς προκειμένου να διασφαλίσουμε ότι το όφελος και η ορατότητα του αναπηρικού κινήματος που έχει επιτευχθεί μέχρι τώρα στη συζήτηση θα διατηρηθούν και θα ενισχυθούν περαιτέρω.

Αυτή είναι η μεγάλη ευκαιρία μας, προκειμένου να επιφέρουμε αλλαγές που θα κάνουν την πραγματική διαφορά για τα άτομα με αναπηρία στους δρόμους της Ευρώπης. Είναι μονόδρομος και εμείς μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι η σημαντικότερη πηγή χρηματοδότησης που προέρχεται από την Ευρώπη χρησιμοποιείται με τέτοιο τρόπο ώστε να άρει όλα τα εμπόδια για τα άτομα με αναπηρία στην καθημερινή τους ζωή και δημιουργεί ένα περιβάλλον φιλικό για όλους. ■

"Δύναμη και ενότητα του ευρωπαϊκού αναπηρικού κινήματος: ναι, αλλά όχι χωρίς τα Βαλκάνια"

του Javier Guemes

Στελέχους του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία

Τον Απρίλιο του 2005, το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία (EDF) στο πλαίσιο ενός προγράμματος που ονομάζεται "Πρόγραμμα CARDS" χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ξεκίνησε μια πρωτοβουλία που έχει στόχο την ενδυνάμωση των αναπηρικών οργανώσεων στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων.

Το πρόγραμμα αυτό, διάρκειας 18 μηνών, το οποίο θα ξεκινήσει το Σεπτέμβριο του 2006, έχει στηριχτεί σε μια βασική αλλά στέρεα αρχή: η ενότητα δημιουργεί τη δύναμη. Είναι επίσης το αποτέλεσμα των προηγούμενων επιτυχών εμπειριών, που συντονίζονται από το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, και μιας απλής παρατήρησης: όπου το αναπηρικό κίνημα έχει λάβει τα απαραίτητα εργαλεία για να ενισχύσει την εσωτερική του ενότητα, τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία έχουν βελτιωθεί, καθώς επίσης και η ικανότητά τους να καταστήσουν τη φωνή τους δυνατή στον πολιτικό διάλογο.

Οι χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα είναι η Αλβανία, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, η Κροατία, η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, η Σερβία και το Μαυροβούνιο. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στις περιοχές του Κοσόβου και του Μαυροβουνίου λόγω της πολιτικής τους θέσης.

Οι πρακτικές πιυχές

Η πρόταση του προγράμματος υποβλήθηκε από το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία σε συνεργασία

με τις οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην περιοχή και με την κύρια συγχρηματοδοτική υποστήριξη του Ελληνικού Εθνικού Συμβουλίου Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑΕΑ), του ισπανικού Ιδρύματος ONCE και της διεθνούς οργάνωσης Handicap International. Συντονίζεται από Συμβουλευτική Επιτροπή που αποτελείται από τους ηγέτες του ευρωπαϊκού αναπηρικού κινήματος και μέλη της Εκτελεστικής Γραμματείας του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία. Επίσης, στην Επιτροπή αυτή μετέχουν και άλλες οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένου των εθνικών συμβουλίων για την αναπηρία της Ελλάδας και της Σλοβενίας, καθώς επίσης και η διεθνής οργάνωση Handicap International. Πρόεδρος της Συμβουλευτικής Επιτροπής του Προγράμματος είναι ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, κ. Γιάννης Βαρδακαστάνης.

Κατά τη διάρκεια ενάμιση χρόνου εργασίας, θα αναπτυχθούν δράσεις, όπως η σύσταση ή η ενίσχυση των εθνικών αναπηρικών οργανώσεων - ομπρέλα (τα εθνικά συμβούλια) των Βαλκανίων. Η διασφάλιση μιας κατάλληλης και ομαλής προσαρμογής αυτών των εθνικών αναπηρικών οργανώσεων στο ευρύτερο ευρωπαϊκό αναπηρικό κίνημα είναι επίσης ένας βασικός στόχος και πρέπει να επιτευχθεί με την εξασφάλιση ενεργούς και ίσης συμμετοχής των νεοδημιουργηθέντων εθνικών συμβουλίων στις δομές του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία. Οι ενέργειες θα στοχεύουν επίσης στην εγγύηση μιας καλής ροής πληροφοριών που θα επιτρέπει στις εθνικές

αναπηρικές οργανώσεις να έχουν μια καλύτερη γνώση των ευρωπαϊκών και διεθνών πρωτοβουλιών και θα ενσωματώσουν αυτήν τη γνώση στο εθνικό έργο συνηγορίας τους. Τέλος, το πρόγραμμα προβλέπει επίσης τη σύσταση μιας Βαλκανικής Περιφερειακής Συντονιστικής Δομής για την αναπηρία.

Ένα προσαρμοσμένο πρόγραμμα δράσης για κάθε χώρα

Το πρόγραμμα άρχισε με μια διερευνητική επίσκεψη του Συντονιστή και του Συμβούλου του προγράμματος σε κάθε χώρα. Αυτές οι επισκέψεις επέτρεψαν σε αυτούς να συναντηθούν με την πλειοψηφία των εθνικών αναπηρικών οργανώσεων και οδήγησαν στην προετοιμασία των προσαρμοσμένων προγραμμάτων δράσης για κάθε χώρα. Εντούτοις, μερικά κοινά στοιχεία σε όλα αυτά τα προγράμματα δράσης θα μπορούσαν να προσδιοριστούν, όπως:

- η οργάνωση εθνικών σεμιναρίων πληροφόρησης σε κάθε χώρα με τη συμμετοχή εκπροσώπων του EDF (και από την Εκτελεστική Γραμματεία και από το προσωπικό), στοχεύοντας στις τοπικές οργανώσεις για την αναπηρία,
- η σύσταση ομάδων εργασίας σε όλες τις χώρες (εκτός από την Κροατία), με την υποστήριξη ενός εμπειρογνώμονα από το EDF. Ο στόχος αυτών των ομάδων εργασίας είναι να διευκολυνθεί η σύσταση εθνικών συμβουλίων για την αναπηρία στις Δυτικές Βαλκανικές χώρες,

- η σύσταση, σε μερικές χώρες, μιας δεύτερης ομάδας εργασίας για να εργαστεί για μια εθνική στρατηγική για την αναπηρία και /ή ένα μανιφέστο ή για μια νομοθεσία καταπολέμησης των διακρίσεων.

Ένα ευρωπαϊκό - βαλκανικό σεμινάριο για την αναπηρία

Το Σεπτέμβριο του 2005, ένα σεμινάριο φιλοξενήθηκε από το Εθνικό Συμβούλιο Ατόμων με Αναπηρία της Ελλάδας στην Αθήνα. Αυτό το σεμινάριο συγκέντρωσε τους εκπροσώπους από τις αναπηρικές οργανώσεις από όλη τη δυτική βαλκανική περιοχή, καθώς επίσης και τους εκπροσώπους από την Ελλάδα, τη Σλοβενία, τη Φινλανδία, τη Σουηδία και τα μέλη της Εκτελεστικής Γραμματείας, του Συμβουλίου και του προσωπικού του EDF.

Η εστίαση του σεμιναρίου ήταν να συζητηθεί ο τρόπος σύστασης των εθνικών οργανώσεων ομπρέλα στις διαφορετικές χώρες, και βασικές συζητήσεις γύρω από:

- πώς θα συσταθεί ένα αντιπροσωπευτικό εθνικό συμβούλιο (κριτήρια μέλους, διαδικασία λήψης αποφάσεων, συνδέσεις μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου),
- χρηματοδότηση των οργανώσεων αναπηρίας και των εθνικών συμβουλίων,
- κοινωνικός διάλογος (πώς οι αναπηρικές οργανώσεις πρέπει να συνδιαλέγονται με τις δημόσιες αρχές τους).

Το σεμινάριο πρόσφερε μια μοναδική ευκαιρία ανταλλαγής ιδεών και ορθών πρακτικών σε ολόκληρη την περιοχή σχετικά με την παρούσα κατάσταση που αντιμετωπίζουν οι οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία. Όλοι οι συντονιστές στην περιοχή εξέφρασαν την υποστήριξή τους για την ενότητα του κινήματος και μοιράστηκαν το όραμά τους για δημιουργία εθνικών συμβουλίων με

τρόπο τέτοιο που θα είναι σε θέση να υποστηρίζουν και να ενισχύουν το αναπηρικό κίνημα. Οι κύριες ανησυχίες που εκφράστηκαν αφορούσαν στην πρακτική ενότητα κάθε εθνικού αναπηρικού κινήματος, τη χρηματοδότηση των εθνικών συμβουλίων, το μερίδιο των ευθυνών μεταξύ των εθνικών συμβουλίων και των επιμέρους οργανώσεων ανά κατηγορία αναπηρίας, την αρχή της αντιπροσωπευτικότητας, το θέμα της εσωτερικής δημοκρατίας και τους απαραίτητους μηχανισμούς για ένα δομημένο διάλογο με τις αρχές.

Ενότητα σε εθνικό επίπεδο, συντονισμός σε περιφερειακό επίπεδο

Ένας άλλος βασικός στόχος του σεμιναρίου ήταν να συζητηθεί η δυνατότητα σύστασης κάποιας μορφής βαλκανικής συντονιστικής δομής μεταξύ των αναπηρικών οργανώσεων των Βαλκανίων, συμπεριλαμβανομένων και των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα και άλλων χωρών της περιοχής (Ελλάδα, Σλοβενία, Ρουμανία, Βουλγαρία και Κύπρος). Αυτή η πρόταση έτυχε θερμής υποδοχής και το EDF κλήθηκε να εκπονήσει ένα πρώτο κείμενο σχετικά με αυτό το ζήτημα.

Δύο ψηφίσματα που συμφωνήθηκαν στη συνεδρίαση

Δύο ψηφίσματα εγκρίθηκαν σε αυτό το σεμινάριο, εστιάζοντας στη συζήτηση που έγινε και τα τελικά συμπεράσματα.

Το πρώτο, που ονομάζεται "Ψήφισμα της Αθήνας σχετικά με τα Δικαιώματα και την Εκπροσώπηση των Ατόμων με Αναπηρία", εστιάζει στην ανάγκη να ιδρυθούν εθνικές οργανώσεις - ομπρέλα βασισμένες στις αρχές της δημοκρατίας, της αντιπροσωπευτικότητας και της διαφάνειας. Ο ρόλος τους όπως και των συνηγόρων πρέπει να γίνει σεβαστός από τις δημόσιες αρχές

μέσω ενός ανεξάρτητου και δομημένου διαλόγου. Ερώτημα για τη χρηματοδότηση αυτών των οργανώσεων υπεράσπισης συμπεριλαμβάνεται επίσης στη διακήρυξη.

Το δεύτερο ψήφισμα που ονομάζεται "Ψήφισμα όσον αφορά στους Μελλοντικούς Κανονισμούς για το Όργανο Υποστήριξης για την Προσχώρηση και τα Άτομα με Αναπηρία" καλεί την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις Δυτικές Βαλκανικές χώρες να συμπεριλάβουν τα άτομα με αναπηρία σε όλα τα σημεία της στρατηγικής της Ε.Ε. σε αυτήν την περιοχή της Ευρώπης. Η ένταξη της διάστασης της αναπηρίας στη νομοθεσία υποδηλώνει την αναγνώριση δύο οριζόντιων στόχων: της μη-διάκρισης και της δυνατότητας πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρία ως προϋπόθεση για να χορηγηθεί προγράμματα.

Μελλοντικές προκλήσεις

Οι επόμενες ενέργειες μέσα στο πρόγραμμα θα είναι η εφαρμογή των εθνικών προγραμμάτων δράσης και η διοργάνωση μιας διάσκεψης που θα εστιάζει στο προβληματικό θέμα της χρηματοδότησης. Αυτή η διάσκεψη προβλέπεται να πραγματοποιηθεί στη Σλοβενία και θα συλλέξει τα ενεργά στελέχη από την περιοχή και άλλες χώρες, όπου οι διαδικασίες χρηματοδότησης για τις οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία μπορούν να θεωρηθούν ως καλύτερης πρακτικής.

Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία έχει λάβει την επιβεβαίωση ενός δεύτερου προγράμματος CARDS που θα συμπληρώσει τις ενέργειες που αναλαμβάνονται από το τρέχον πρόγραμμα. Αυτή η νέα πρόκληση θα εστιάζει στα περιφερειακά δίκτυα και θα ενισχύει τη συνεργασία σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς επίσης και τις ενέργειες που αναλαμβάνονται από τη βαλκανική δομή συντονισμού, μόλις αυτή σταθεί. ■

Συνεργασία των εθνικών αναπηρικών κινήματων Ελλάδας - Κύπρου

Τα εθνικά αναπηρικά κινήματα της Ελλάδας και της Κύπρου, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία και η Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων αντίστοιχα, συναισθανόμενα τον αντίκτυπο των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών εξελίξεων που συμβαίνουν σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο στη ζωή των ατόμων με αναπηρία, επιχείρησαν να ενώσουν τις δυνάμεις τους για να δώσουν μία νέα δυναμική στην πορεία ανανέωσης του κοινωνικού, νομικού και πολιτικού πολιτισμού για την αναπηρία στην Ελλάδα και την Κύπρο.

Άλλωστε, τα δύο κινήματα έχουν κοινή δράση μέσα στο ευρωπαϊκό αναπηρικό κίνημα, αφού και οι δύο οργανώσεις είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, που έχει ως στόχο την ενδυνάμωση του ευρωπαϊκού κερκτημένου για την αναπηρία. Επίσης και τα δύο κινήματα συμμετέχουν στην Επιτροπή Νοτίου Ευρώπης για την Αναπηρία που έχει ως στόχο τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των Εθνικών Συμβουλίων των Ατόμων με Αναπηρία του ευρύτερου γεωπολιτικού χώρου της Μεσογείου και των Βαλκανίων. Ξεκινώντας με την παραδοχή ότι στην Ελλάδα και την Κύπρο του 21ου αι. δεν μπορούν να υπάρχουν πολίτες με αναπηρία που ζουν σε κατάσταση κοινωνικού α-

ποκλεισμού, αποφάσισαν να εργαστούν με γνώμονα να συνεισφέρουν στη διαμόρφωση ενός νέου πλαισίου αρχών πολιτικής για την αναπηρία, που θα λειτουργεί ως προωθητική δύναμη ανατροπής κατεστημένων, αντιλήψεων και νοοτροπιών και θα τοποθετεί το άτομο με αναπηρία στο επίκεντρο των εξελίξεων ως υποκείμενο της τύχης του και όχι ως αντικείμενο οίκτου στο έλεος του κοινωνικοοικονομικού και πολιτικού του περιβάλλοντος.

Για την προώθηση όρων και προϋποθέσεων για τη διασφάλιση της ισονομίας, της αυτονομίας και της πλήρους συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία της Ελλάδας και της Κύπρου στην οικονομική, κοινωνική, πολιτική και πολιτιστική ζωή, τα δύο κινήματα συγκρότησαν Επιτροπή Συντονισμού. Η Επιτροπή Συντονισμού συνεδρίασε για πρώτη φορά στο Ρέθυμνο Κρήτης στις 18 Οκτωβρίου 2003, και στη Διακήρυξη που υιοθέτησαν διακηρύσσουν την απόφασή τους να προωθήσουν την αλλαγή στον τρόπο προσέγγισης της αναπηρίας από το ιατρικό και φιλανθρωπικό μοντέλο στο κοινωνικοπολιτικό. Μεταξύ άλλων, η Επιτροπή Συντονισμού καλεί τις Κυβερνήσεις της Ελλάδας και της Κύπρου να συνάψουν διακρατική συμφωνία για θέματα ατόμων με αναπηρία, η οποία να περιέχει:

- Τη σύσταση Διυπουργικής Επιτροπής μεταξύ Ελληνικής και Κυπριακής Δημοκρατίας με σκοπό την καταγραφή μιας ενιαίας ιδεολογικής τοποθέτησης για την αναπηρία με συγκεκριμένες πολιτικές πρωτοβουλίες και δεσμεύσεις.
- Την ίδρυση Ινστιτούτου Ελλάδας - Κύπρου για την αναπηρία με σκοπό τη συστηματική έρευνα, ανάλυση και παρουσίαση των εξελίξεων για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στην Ελλάδα και την Κύπρο.
- Την αναγνώριση της Επιτροπής Συντονισμού και την παροχή των αναγκαίων οικονομικών πόρων για την υλοποίηση των δράσεων που θα περιέχονται στη διακρατική συμφωνία.

Η Επιτροπή Συντονισμού των αναπηρικών κινήματων Ελλάδας - Κύπρου δεσμεύτηκε να συνεχίσει να εργάζεται από κοινού, να συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα και να αναλάβει κάποιες κοινές πρωτοβουλίες πάνω σε επιμέρους θέματα που αναφέρονται στη Διακήρυξη, όπως η καταπολέμηση των διακρίσεων που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους, η ανεμπόδιστη άσκηση των συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων τους και η προώθηση πολιτικών που θα συμβάλλουν στην πλήρη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική, πολιτική και πολιτιστική ζωή.

Θ.Α. ■

Η ΕΣΑΕΑ παρεμβαίνει, προτείνει, διεκδικεί...

3η Δεκέμβρη-Εθνική Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία

Η 3η Δεκέμβρη αποτελεί ημέρα ανάδειξης των θεμάτων που απασχολούν τα άτομα με αναπηρία, ημέρα κοινωνικής διαμαρτυρίας και διεκδίκησης του σεβασμού της αξιοπρέπειας και της ακεραιότητας των πολιτών με αναπηρία, ημέρα γιορτής της ανδρώπινης ποικιλομορφίας.

Η Συνομοσπονδία έκανε συντονισμένες προσπάθειες προκειμένου η φετινή 3η Δεκέμβρη ως Εθνική Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία να τύχει μέγιστης δημοσιότητας.

Αφίσες και τρίπτυχα στάλθηκαν σε όλους τους φορείς - μέλη της ΕΣΑΕΑ, αναρτήθηκαν σε τρόλεϋ, λεωφορεία και τοιχοκολλήθηκαν σε δημόσιους οργανισμούς, ενώ στις 3 Δεκεμβρίου μαζί με την ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (με επιπλέον επιβάρυνση 0,50ευρώ) κυκλοφόρησε ένα cd single, αφιερωμένο στην 3η του Δεκέμβρη, με τον Γ. Νταλάρα σε ένα μελοποιημένο ποίημα του Άγγελου Σικελιανού και μουσική Κ. Γανωτή.

Επίσης, στο κάλεσμα της Ε.Σ.Α.Ε.Α για την 3η Δεκέμβρη ανταποκρίθηκαν οι τοπικές οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους με τη διοργάνωση εκδηλώσεων, ημερίδων, συγκεντρώσεων διαμαρτυρίας στέλνοντας ηχηρό μήνυμα στην ελληνική πολιτεία και κοινωνία ότι η αναπηρία είναι ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων που απαιτεί την πολιτική και κοινωνική συναίνεση. Επίσης, στο πλαίσιο της 3ης Δεκέμβρη διοργανώθηκαν εκδηλώσεις και έγιναν οι ακόλουθες συναντήσεις με εξέχοντα πολιτικά πρόσωπα της χώρας:

➔ Συνάντηση του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας Κάρολου Παπούλια με αντιπροσωπεία της Εκτελεστικής Γραμματείας της Ε.Σ.Α.Ε.Α., στο Προεδρικό Μέγαρο

Στις 7 Δεκεμβρίου 2005 ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιας δέχθηκε αντιπροσωπεία της Εκτελεστικής Γραμματείας της Ε.Σ.Α.Ε.Α. με επικεφαλής τον Πρόεδρό της κ. Γιάννη Βαρδαστάνη.

Σε αυτήν τη συνάντηση δόθηκε η δυνατότητα στους εκπροσώπους του αναπηρικού κινήματος να εκθέσουν στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας τις εξελίξεις που σημειώνονται σε εθνικό επίπεδο για τα άτομα με αναπηρία και τη δράση του αναπηρικού κινήματος της χώρας για την προώθηση της ισότιμης ένταξης των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας.

Ο Πρόεδρος της ΕΣΑΕΑ παρέδωσε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας την Έκθεση που κατατίθεται κάθε χρόνο στην Πρόεδρο της Βουλής και η οποία φέτος είχε θέμα "ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ: Το "κλειδί" για την εξάλειψη των διακρίσεων". Από την πλευρά του ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δέχθηκε

κε την πρόταση που του έγινε να εγκαινιασεί τα νέα γραφεία της Συνομοσπονδίας καθώς επίσης δεσμεύτηκε να εξετάσει την πρόταση κάθε χρόνο στις 3 Δεκεμβρίου η Προεδρία της Δημοκρατίας να παραδέτει δεξίωση για τα άτομα με αναπηρία.

➔ Συνάντηση της Εκτελεστικής Γραμματείας της ΕΣΑΕΑ με τον Πρωθυπουργό της χώρας στο γραφείο του στη Βουλή

Στις 5 Δεκεμβρίου 2005 τα μέλη της Εκτελεστικής Γραμματείας της ΕΣΑΕΑ συνάντησαν τον Πρωθυπουργό κ. Κώστα Καραμανλή στο γραφείο του στη Βουλή. Στη συνάντηση μετείχαν επίσης ο Υπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Νικήτας Κακλαμάνης και ο Υφυπουργός κ. Γιώργος Κωνσταντόπουλος.

Ο Πρόεδρος της ΕΣΑΕΑ κ. Γ. Βαρδακαστάνης παρέδωσε Υπόμνημα στον Πρωθυπουργό, του ανέπτυξε τα βασικά θέματα που απασχολούν τα άτομα με αναπηρία και εξέφρασε την προσδοκία του αναπηρικού κινήματος της χώρας για διαμόρφωση νέων πολιτικών στη χώρα που να διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση, τη συμμετο-

χή, την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη μιας από τις πλέον ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.

Ο Πρωθυπουργός της χώρας δεσμεύτηκε, μέσα στο 2006, να είναι έτοιμος ο εκτελεστικός νόμος του άρθρου 21 παρ. 6 του Συντάγματος για τα άτομα με αναπηρία. Συμφωνήθηκε μάλιστα στην υπό σύσταση επιτροπή που θα επεξεργαστεί το νόμο να κληθούν να συμμετάσχουν όλα τα κόμματα της Βουλής καθώς επίσης και η ΕΣΑΕΑ.

τη μεριά του ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κατέδειξε την πολιτική του βούληση για ένταξη και συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία και δεσμεύτηκε να υποστηρίξει ως κόμμα τον εκτελεστικό νόμο του άρθρου 21 παρ. 6 του Συντάγματος για τα άτομα με αναπηρία. Ο κ. Παπανδρέου έδωσε στα μέλη της Εκτελεστικής Γραμματείας της ΕΣΑΕΑ το καταστατικό και τις πολιτικές θέσεις του κόμματος στην γραφή Braille.

➔ Υποβολή της Ετήσιας Έκθεσης για την 3η Δεκέμβρη από εκπροσώπους της ΕΣΑΕΑ στην Πρόεδρο της Βουλής

Στις 5 Δεκεμβρίου 2005 αντιπροσωπεία της ΕΣΑΕΑ αποτελούμενη από τους κ.κ. Βαρδακαστάνη Γιάννη, Πρόεδρο ΕΣΑΕΑ, Κλεισιώτη Θωμά, Α' Αντιπρόεδρο, Κουλουρίδου Κατερίνα, Γ' Αντιπρόεδρο, Πανανό Αρτιστεΐδη, Γεν. Γραμματέα, Σοφιανό Ηλία, Ταμία και Αλεξίου Χρίστο, Υπεύθυνο Διεθνών Σχέσεων, υπέβαλλαν στην Πρόεδρο της Βουλής κ. Άννα Ψαρούδα Μπενάκη τη φετινή Έκθεση για την 3η Δεκέμβρη που έχει θέμα: "ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ: Το "κλειδί" για την εξάλειψη των διακρίσεων" η οποία αποτελεί ένα κείμενο αναφοράς για την ποιοτική αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος με στόχο τη διασφάλιση της

➔ Επίσκεψη του Προέδρου του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στα γραφεία της ΕΣΑΕΑ

Στις 2 Δεκεμβρίου 2005 ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Γιώργος Παπανδρέου επισκέφτηκε τα γραφεία της ΕΣΑΕΑ. Ο Πρόεδρος της ΕΣΑΕΑ Γιάννης Βαρδακαστάνης του παρέδωσε Υπόμνημα με τα βασικά θέματα που απασχολούν τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους και τόνισε την ανάγκη λήψης ισχυρών μέτρων κοινωνικής προστασίας. Από

ισότητας, της αυτονομίας και της ανειμποδιστής άσκησης του δικαιώματος στην επιλογή των ατόμων με αναπηρία

➔ Συνάντηση της ΕΣΑΕΑ με το μέλος του Πολιτικού Γραφείου του ΚΚΕ κ. Κολοζώφ

Στις 6 Δεκεμβρίου 2005 αντιπροσωπεύει της ΕΣΑΕΑ, αποτελούμενη από τους κ.κ. Γαργάλη Κώστα, Β' Αντιπρόεδρο, Κουλουρίδου Κατερίνα, Γ' Αντιπρόεδρο και Αλεξίου Χρίστο, Υπεύθυνο Διεθνών Σχέσεων, έγινε δεκτή από το μέλος του Πολιτικού Γραφείου του ΚΚΕ κ. Κολοζώφ. Η αντιπροσωπεία της ΕΣΑΕΑ παρουσίασε τις θέσεις του αναπηρικού κινήματος και τα βασικά θέματα που απασχολούν τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους.

➔ Ημερίδα με θέμα "Ένα εκπαιδευτικό σύστημα για όλους, χωρίς αποκλεισμούς"

Στο πλαίσιο της 3ης Δεκεμβρίου, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, με την οικονομική υποστήριξη του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, και σε συνεργασία με την Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΣΓΚΑΜΕΑ) και τον Πανελλήνιο Επιστημονικό Σύλλογο Ειδικής Αγωγής (ΠΕΣΕΑ) διοργάνωσε, Ημερίδα με θέμα "Ένα εκπαιδευτικό σύστημα για όλους, χωρίς αποκλεισμούς".

Το συγκεκριμένο θέμα βρίσκεται στην λίστα προτεραιοτήτων του ελληνικού αναπηρικού κινήματος, αφού η εκπαίδευση αποτελεί θεμελιώδες δι-

καίωμα κάθε ατόμου και παράγοντα κλειδί για την εργασιακή και κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία.

Η Ημερίδα έδωσε για πρώτη φορά την ευκαιρία όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, πολιτικά κόμματα, εκπαιδευτική κοινότητα, νομαρχιακή και τοπική αυτοδιοίκηση και αναπηρικό κίνημα, να συζητήσουν σε βάθος το ζήτημα της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία και να προτείνουν μέτρα για τη συνολική και σε βάθος χρόνου αναβάθμισή της.

Συνάντηση της Ε.Σ.Α.Ε.Α. με την Υπουργό Παιδείας κ. Μαριέττα Γιαννάκου

Συνάντηση πραγματοποιήθηκε, μετά από επίμονες και πολύμηνες προσπάθειες της Ε.Σ.Α.Ε.Α., με την Υπουργό Παιδείας και αντιπροσωπεία της Εκτελεστικής Γραμματείας της Ε.Σ.Α.Ε.Α. στην οποία συζητήθηκαν σε βάθος όλα τα αιτήματα που αφορούν στην υποχρεωτικότητα της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία και στην ουσιαστική μεταρρύθμιση της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία.

Η Υπουργός Παιδείας, με την παραδοχή ότι η Ε.Σ.Α.Ε.Α. έχει μακρά εμπειρία που μπορεί να βοηθήσει σημαντικά στις επερχόμενες μεταβολές στη νομοθεσία με σκοπό να καταστεί η εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία λειτουργικότερη και σωστότερη, δεσμεύτηκε:

- Να δοθεί στην Ε.Σ.Α.Ε.Α. έως το τέλος Δεκεμβρίου το Σχέδιο Νόμου που επεξεργάζεται το Υπουργείο Παιδείας για την Ειδική Αγω-

γή, το οποίο η Ε.Σ.Α.Ε.Α. έχει ζητήσει επανειλημμένως με μια σειρά επιστολών της.

- Να ακολουθήσουν τακτικές συναντήσεις με το Γενικό Γραμματέα κ. Καραμάνο και αρμόδιους παράγοντες του Υπουργείου και εκπροσώπους της Ε.Σ.Α.Ε.Α.. Τα θέματα των επερχόμενων συναντήσεων θα προτείνονται από την Ε.Σ.Α.Ε.Α.
- Να ικανοποιηθεί το αίτημα της Ε.Σ.Α.Ε.Α. που αφορά στη συμμετοχή της στο Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας με την ιδιότητα του μέλους. Η Υπουργός δεσμεύτηκε ότι η Ε.Σ.Α.Ε.Α. θα καλείται στο Εθνικό Συμβούλιο αρχικά ως παρατηρητής, μέχρι να ψηφιστεί αναγκαστικά νομοθετική διάταξη που να αναγνωρίζει την Ε.Σ.Α.Ε.Α. ως τακτικό μέλος.
- Να γίνει συνάντηση εκπροσώπων της Ε.Σ.Α.Ε.Α. με τον Ειδικό Γραμματέα Θεμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης και Κοινωνικού Πλαισίου Στήριξης κ. Σκιαδά, προκειμένου να συζητηθούν οι προτάσεις που έχει καταθέσει η Ε.Σ.Α.Ε.Α. για το ΕΠΕΑΕΚ.
- Να ζητήσει με επιστολή της προς τον Πρόεδρο της Συνόδου των Πρυτάνεων να προσκληθούν άμεσα εκπρόσωποι της Συνομοσπονδίας στη Σύνοδο για να καταθέσουν τα αιτήματα που αφορούν στην πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Εθνική Συνδιάσκεψη για το νέο Σύστημα Αξιολόγησης της Αναπηρίας

Στο πλαίσιο της συνεργασίας της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με

Αναπηρία (ΕΣΑΕΑ) και του Ινστιτούτου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΙΚΠΑ) πραγματοποιήθηκε Εθνική Συνδιάσκεψη για το Σύστημα Αξιολόγησης της Αναπηρίας, στις 27 Νοεμβρίου 2005 στο Ζάππειο Μέγαρο.

Στη Συνδιάσκεψη παρευρέθηκαν και απεύθυναν χαιρετισμό ο Υπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας κ. Παναγιωτόπουλος, ο Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Κωνσταντόπουλος, ο Ειδικός Γραμματέας του Υπουργείου Οικονομικών κ. Ασημακόπουλος, εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών, η Πρόεδρος της Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία κ. Μπερνιδάκη και εκπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων.

Βασικός στόχος αυτής της Συνδιάσκεψης ήταν η ενημέρωση των φορέων του αναπηρικού κινήματος για το νέο σύστημα αξιολόγησης της αναπηρίας που βασίζεται στη Διεθνή Ταξινόμηση της Λειτουργικότητας της Αναπηρίας και της Υγείας (ICF), τη μετάφραση του οποίου ανέλαβε το Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης.

Το νέο σύστημα, προϊόν μακράς διαδικασίας, αποτελεί ένα μεgalόπνοο σχέδιο ιδιαίτερης σημασίας, δεδομένου ότι η εφαρμογή του βασίζεται στον αναπροσανατολισμό του συστήματος υγείας και πρόνοιας της χώρας από το παραδοσιακό ιατροκεντρικό μοντέλο "νόσος - θεραπεία - ίαση" προς το κοινωνικό μοντέλο α-

ναδεικνύοντας τις πραγματικές ανάγκες των ατόμων με αναπηρία που δεν οφείλονται στους λειτουργικούς περιορισμούς του ίδιου του ατόμου, αλλά βρίσκονται σε άμεση συνάρτηση με το κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον.

Τα κύρια σημεία του Συστήματος Αξιολόγησης της Αναπηρίας και ο τρόπος εφαρμογής του, που σύμφωνα με τις προσδοκίες του Υπουργείου Υγείας και του ΙΚΠΑ θα είναι έτοιμο στα τέλη του 2006, ανέπτυξαν οι κ.κ. Στ. Τριανταφύλλου Πρόεδρος του Ινστιτούτου Κοινωνικής Προστασίας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Β. Μαυρέας Καθηγητής Ψυχιατρικής της Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και Υπεύθυνος της Επιστημονικής Ομάδας για την Ελληνική έκδοση ICF (άρθρα και των δύο υπάρχουν στο παρόν τεύχος).

Επικοινωνητικός διάλογος αναπτύχθηκε μεταξύ της Ομάδας Διοίκησης Έργου και των εκπροσώπων των φορέων μελών της Ε.Σ.Α.Ε.Α και υπήρξε έντονος προβληματισμός για τον όρο "Κάρτα Λειτουργικότητας" και την προσαρμογή του υφιστάμενου νομικού πλαισίου στο νέο σύστημα αξιολόγησης της αναπηρίας.

Στην ομιλία του ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.Ε.Α και του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία κ. Βαρδακαστάνης τόνισε ότι το εγχείρημα του νέου συστήματος αξιολόγησης της αναπηρίας αποτελεί καταρχήν μία δετική προσπάθεια. Η Ε.Σ.Α.Ε.Α και οι φορείς μέλη της που εκπροσωπούν το σύνολο των κατηγοριών αναπηρίας της χώρας θα υποστηρίξουν και θα συμβάλλουν στην καθολική εφαρμογή του νέου συστήματος υπό

τις ακόλουθες τρεις προϋποθέσεις:

- α)** Η εφαρμογή του συστήματος αξιολόγησης της αναπηρίας βάσει του ICF θα προχωρήσει χωρίς εκπώσεις και περιορισμούς,
- β)** Η εφαρμογή του νέου συστήματος δε θα οδηγήσει σε περικοπές των δαπανών στο χώρο της υγείας και της πρόνοιας,
- γ)** Η εφαρμογή του νέου συστήματος θα συντελεστεί με τη συμμετοχή των οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με την καθολική αρχή του αναπηρικού κινήματος Τίποτα για τα άτομα με αναπηρία χωρίς τα άτομα με αναπηρία!

Δεύτερο βασικό σημείο που συσκέπασε το ενδιαφέρον όλων των συμμετεχόντων ήταν ο όρος "Κάρτα Λειτουργικότητας". Διευκρινίστηκε από τον Πρόεδρο της ΕΣΑΕΑ και τους εκπροσώπους των φορέων - μελών της η πάγια θέση του αναπηρικού κινήματος σύμφωνα με την οποία για τα άτομα με αναπηρία ο όρος "Κάρτα Λειτουργικότητας" δεν είναι δόκιμος, εν αντιθέσει με τον όρο "Κάρτα Αναπηρίας" που βρίσκεται σε πλήρη εναρμόνιση με το Αναθεωρημένο Σύνταγμα (Άρθρο 21 παρ. 6) και τα κοινωνικοπολιτικά δεδομένα της χώρας.

Τους προβληματισμούς όλων των εκπροσώπων του αναπηρικού κινήματος επί του ανωτέρω θέματος κατέγραψαν τα μέλη της Διοίκησης Ομάδας Έργου και δήλωσαν ότι θα επανεξετάσουν το θέμα. Το βέβαιο είναι ότι η Συνδιάσκεψη αυτή έδωσε τα θεμέλια για την ουσιαστική συμμετοχή των εκπροσώπων των ατόμων με αναπηρία σε ένα Έργο του οποίου η πλήρης και καθολική εφαρμογή χωρίς εκπώσεις και περιορισμούς θα

συμβάλλει στην ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ζωής της χώρας.

Η Ε.Σ.Α.Ε.Α. καιαδικάζει τις δηλώσεις του Προέδρου του Ε.Β.Ε.Π. για την άρση της υποχρεωτικότητας της εφαρμογής του Ν.2643/98

Η επιστολή που απέστειλε ο κ. Κασσιμάτης Πρόεδρος του Εμπορικού και Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Πειραιά, με την οποία αποκάλυπτα και ωμά ζητούσε την άρση της υποχρεωτικότητας της εφαρμογής του Ν.2643/98 για την πρόσληψη ειδικών κατηγοριών (πολύτεκνοι, άτομα με αναπηρία, αγωνιστές εθνικής αντίστασης και ανάπηροι πολέμου) σε ποσοστό 8% επί του συνόλου του προσωπικού των επιχειρήσεων που απασχολούν πάνω από 50 άτομα, προκάλεσε την άμεση αντίδραση της Ε.Σ.Α.Ε.Α.

Σκληρή ήταν η απάντηση της Ε.Σ.Α.Ε.Α. μέσω ανακοίνωσής της σε όλα τα ΜΜΕ για τις θέσεις του

Ε.Β.Ε.Π., οι οποίες γυρίζουν τη χώρα μας πολλά χρόνια πίσω και αποτελούν δείγμα άκρατου συντηρητισμού και οπισθοδρόμησης.

Στην ανακοίνωση επισημαίνεται ότι από το ποσοστό 8% τα 3/8 αντιστοιχούν στην πρόσληψη πολυτέκνων, τα 2/8 στα άτομα με αναπηρία και τα υπόλοιπα στους αγωνιστές εθνικής αντίστασης και αναπήρους πολέμου, ενώ είναι γνωστό ότι σε όλα τα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε. το μέτρο της υποχρεωτικής πρόσληψης είναι 8% μόνο για τα άτομα με αναπηρία. Είναι σαφές ότι για να εναρμονιστεί πλήρως η χώρα μας με τα υπόλοιπα Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτείται η αύξηση του ποσοστού της υποχρεωτικής πρόσληψης για τα Άτομα με Αναπηρία.

Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, η Ε.Σ.Α.Ε.Α. κάλεσε την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Απασχόλησης να προχωρήσει στην αύξηση του ποσοστού υποχρεωτικής πρόσληψης για τα άτομα με αναπηρία και στην προώθηση μέτρων για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του Ν.2643/98 και την περαιτέρω βελτίωση και δωράκιή του.

Χορήγηση αδειών ΕΔΧ και παραλαβή ειδικών TAXI

Μετά την υπογραφή Υπουργικής Απόφασης για την κατανομή 15 οχημάτων ειδικά διασκευασμένων για τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία σε σωματεία ατόμων με αναπηρία, (2 οχήματα στον Πανελλήνιο Σύλλογο Παραπληγικών - 1 στην Αθήνα και 1 στη Θεσσαλονίκη - και 13 οχήματα στα Σωματεία των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Κοζάνης, Κιλκίς, Άρτας, Αχαιΐας, Ζακύνθου, Ηλείας, Ηρακλείου, Καρδίτσας, Θεσσαλίας, Πρεβέζης, Σάμου, Χίου και Χαλκιδικής), ακολούθησαν ενέργειες της Ε.Σ.Α.Ε.Α. με τη Διεύθυνση Μεταφορών του Υπουργείου Μεταφορών για την άμεση παράδοση των οχημάτων στους δικαιούχους.

Μετά την παράδοση των TAXI στους δικαιούχους, η Ε.Σ.Α.Ε.Α. απέστειλε προς τις Διευθύνσεις Μεταφορών των οικείων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, βάσει του Ν. 2465/97, δετική γνωμοδότηση για τη χορήγηση αδειών Ε.Δ.Χ αυτοκινήτων στα ανωτέρω σωματεία, ούτως ώστε να τεθούν σε λειτουργία τα οχήματα για την εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία. ■

Νέα Ιστοσελίδα της ΕΣΑΕΑ - www.esaea.gr

Η Ε.Σ.Α.Ε.Α., επιδιώκοντας να είναι μία οργάνωση περισσότερο ανοιχτή και αποτελεσματική τόσο για τις οργανώσεις - μέλη της όσο και για τα ίδια τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους, ανεξάρτητα από το αν συνδικαλίζονται ή όχι, δημιούργησε το νέο διαδικτυακό της τόπο που δίνει τη δυνατότητα παροχής ολοκληρωμένης και αξιόπιστης πληροφόρησης για κάθε επισκέπτη, άτομο με αναπηρία ή μη, με σκοπό την ταχεία και άμεση ενημέρωσή του, τη θεμελίωση της διεκδίκησής του ή τον εμπλουτισμό της μελέτης του σε θέματα αναπηρίας. Η νέα ιστοσελίδα της ΕΣΑΕΑ συμμορφώνεται πλήρως με τα διεθνή πρότυπα προσβασιμότητας.

"The legal and social position of persons with disability in the new legal order of the Republic of Cyprus as a member state of the European Union. Equal treatment – Social policy"

του Εισαγγελέα της Κυπριακής Δημοκρατίας Μίκη Φλωρέντζου

Το βιβλίο εκθέτει, αναλύει και εξετάζει τη νέα έννομη τάξη της Κυπριακής Δημοκρατίας μετά την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), στο πεδίο των θεμάτων των ατόμων με αναπηρία και των δικαιωμάτων τους. Ασχολείται με την ερμηνεία και εφαρμογή των δυο πτυχών της αρχής της ισότητας, την απαγορευτική (μη διάκριση) και τη θετική, δηλαδή την λήψη θετικών μέτρων. Διατυπώνει τις συνέπειες και επιδράσεις της υπεροχής του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου πάνω στη νομική και κοινωνική θέση των ατόμων με αναπηρία από τη στιγμή που τα θέματα, τα δικαιώματα και οι διεκδικήσεις τους μεταφέρθηκαν στο νομικό και κοινωνικό περιβάλλον της Ε.Ε.

Στο βιβλίο εκτίθεται και αναπτύσσεται κάθε μια από τις Οδηγίες της Ε.Ε., που έχουν εκδοθεί μέχρι σήμερα και έχουν σχέση με τα άτομα με αναπηρία. Εξετάζεται κατά πόσο οι Οδηγίες έχουν μετατραπεί ορθά στην Κυπριακή έννομη τάξη, αν βρίσκονται σε αρμονία ή αντίθεση με διατάξεις του Συντάγματος και της Κυπριακής νομοθεσίας. Εκφράζονται ή διατυπώνονται νομικές ή πραγματικές θέσεις και απόψεις.

Εξετάζεται και σχολιάζεται, παραπέρα, η επενέργεια άλλων πράξεων των θεσμικών οργάνων της Ε.Ε., στην εσωτερική έννομη τάξη και στην Κυπριακή πραγματικότητα.

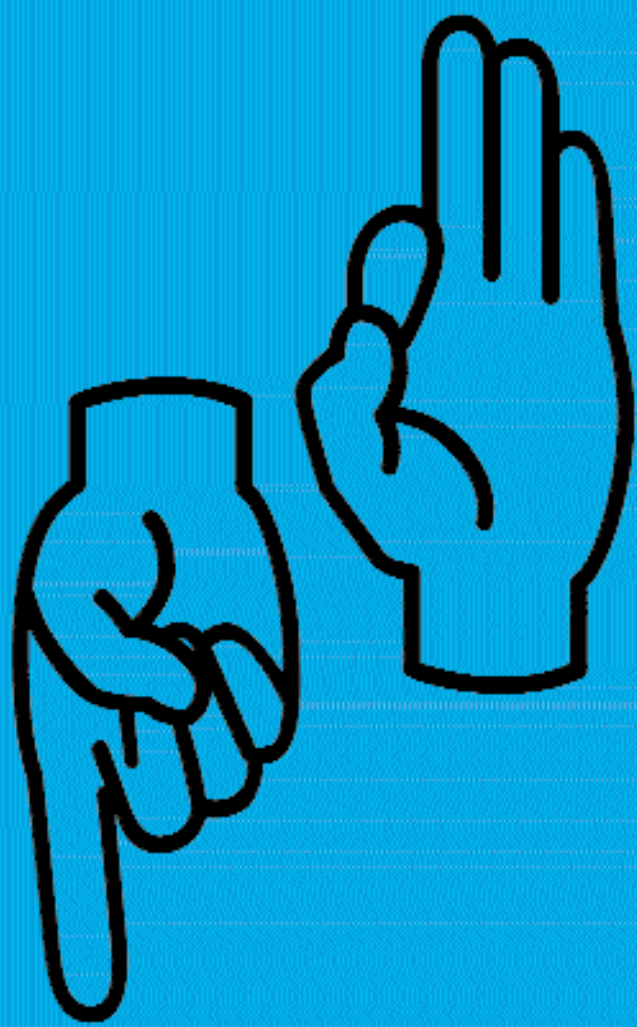
Γίνεται, επίσης, εμβάθυνση στις επιπτώσεις που είχαν ή θα μπορούσαν να έχουν στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία της Κύπρου, σχετικές συνταγματικές δια-

τάξεις ή πρόνοιες διεθνών συμβάσεων, οι οποίες έχουν κυρωθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, ως διατάξεις υπέρτερης νομικής ισχύος και που δεσμεύουν την Κυπριακή Πολιτεία. Γίνεται προσπάθεια να οριοδηθεί το πλαίσιο και να διαφανεί το νομικό και πραγματικό υπόβαθρο, μέσα και πάνω στα οποία τα άτομα με αναπηρία μπορούν να ασκούν τα δικαιώματά τους.

Στη συνέχεια το βιβλίο εκθέτει το σύνολο των νομοθετικών διατάξεων και διοικητικών δεσμών που ίσχυσαν κατά καιρούς ή ισχύουν σήμερα στην έννομη τάξη της Δημοκρατίας στα θέματα των ατόμων με αναπηρία (ως θέματα διαφορετικότητας), ασκεί κριτική και αναδεικνύει τα δικαιώματά τους, νομικά, νομοθετικά και ηθικά. Παράλληλα εκτίθεται η κοινωνική πολιτική της Δημοκρατίας, από το 1960, μέχρι σήμερα, εντοπίζονται τα κενά, τα χαρακτηριστικά της κοινωνικής αυτής πολιτικής, ως περιστατικής, χωρίς σχεδιασμό, πρόχειρης και πολλές φορές τυχαίας. Στα ενδιάμεσα, όπου χρειάστηκε, καθώς και στο τέλος παρατίθεται η κοινωνική πραγματικότητα στα θέματα αναπηρίας τόσο σε επίπεδο ατόμων, όσο και σε επίπεδο οργανωμένου συνόλου.

Η μελέτη έχει δομηθεί βασικά πάνω σε δυο κριτήρια: (α) την υπέρτερη νομική ισχύ ορισμένων διατάξεων έναντι άλλων με ότι τούτο συνεπάγεται και (β) τη ρύθμιση είτε μιας συγκεκριμένης αναπηρίας είτε περισσότερων από μιας ή και όλων των περιπτώσεων αναπηρίας.

Το βιβλίο θα μεταφραστεί σύντομα στα ελληνικά. ■

Ειδικά προγράμματα με επιπλέον προνόμια για τα ΑμεΑ

Τα άτομα με αναπηρία αξίζουν και ιδιαίτερα προνόμια. Γι' αυτό η TIM δημιούργησε προγράμματα ειδικά σχεδιασμένα για να τους προσφέρουν περισσότερες δυνατότητες επικοινωνίας:

- Υπηρεσία αυτιόματης μετάφρασης των SMS σε φωνή, για τα ΑμεΑ με προβλήματα όρασης.
- 60 SMS δωρεάν το μήνα, για τα ΑμεΑ με προβλήματα ακοής.

Τα ΑμεΑ συνδρομητές της TIM απολαμβάνουν ακόμα έκπτωση 7% στον μηνιαίο λογαριασμό, μεγαλύτερη επιδότηση (20€ επιπλέον), αλλά και χαμηλότερο πάγιο 2ου χρόνου, σε συγκεκριμένα προγράμματα. Γιατί η φροντίδα είναι μια αίσθηση που ξεπερνάει όλα τα προβλήματα.

Για περισσότερες πληροφορίες: 210 5238961 (ΕΣΑΕΑ)

Δεν υπάρχουν όρια.

Η επικοινωνία
γίνεται καλύτερη!

tp

ΦΡΟΝΤΙΔΑ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η Ε.Σ.Α.Ε.Α. σε συνεργασία με την εταιρία τηλεπικοινωνιών TelePassport, σας προσφέρει το πρωτοποριακό πρόγραμμα «**TP Φροντίδα και Επικοινωνία**». Τώρα, η επικοινωνία γίνεται καλύτερη. Γιατί με το «**TP Φροντίδα και Επικοινωνία**» όλοι μαζί, τα μέλη, οι φίλοι, οι αδέρφια και οι υποστηρικτές της Ε.Σ.Α.Ε.Α. έχετε τη δυνατότητα να απολαμβάνετε παιδικές τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες από την TelePassport με τις χαμηλότερες τιμές της αγοράς. Παράλληλα συνεισφέρετε και στηρίζετε καθημερινά τη συνανομοσπονδία μας, αφού μέρος των εσόδων από τις κλήσεις σας προσφέρεται από την TelePassport στην Ε.Σ.Α.Ε.Α. και στους φορείς - μέλη της.

Γιατί να εγγραφείτε τώρα στο πρόγραμμα

Ε.Σ.Α.Ε.Α. - TelePassport "ΦΡΟΝΤΙΔΑ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ";

- Τηλεφωνείτε με τις χαμηλότερες τιμές της αγοράς μειώνοντας τον τηλεφωνικό σας λογαριασμό, έως και **40%**!
- Αποκλειστικά και μόνο τα μέλη της Ε.Σ.Α.Ε.Α. κερδίζουν **ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ**, στις ήδη χαμηλές χρεώσεις του τιμοκαταλόγου της TelePassport: **2%** στις αστικές κλήσεις και **6%** στις υπεραστικές, διεθνείς και κλήσεις προς κινητά!
- Ενισχύετε, βοηθάτε και στηρίζετε την Ε.Σ.Α.Ε.Α. αφού μέρος των εσόδων από τις τηλεφωνικές σας κλήσεις, προσφέρεται από την TelePassport στη συνανομοσπονδία και στους φορείς - μέλη της.

Ενημερωθείτε για το πρόγραμμα

"ΦΡΟΝΤΙΔΑ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ"

καλώντας στο 210 5238961

Για τις υπηρεσίες της TelePassport
καλέστε στο 13899 χωρίς χρέωση
www.telepassport.gr

TelePassport®

TELECOMMUNICATIONS

Μας συνδέουν ποδήα